

แผนพัฒนาการเกษตรตำบลไผ่ขวาง

พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕

ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

ประจำตำบลไผ่ขวาง

อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล จัดทำขึ้นเพื่อให้รับทราบปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบลร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตร ที่เกิดจากความต้องการของชุมชน โดยมีการจัดทำให้ครอบคลุมตามประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ทุกด้าน เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาการเกษตร ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ บรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตร อย่างยั่งยืนต่อไป

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ต้องขอขอบคุณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล หน่วยงานราชการต่างๆ และผู้นำท้องถิ่นทุกคนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นและผู้สนใจต่อไป

นางสาวภัทราลี แสนอ้วน

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลไผ่ขวาง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญภาพ	ค
สารบัญตาราง	ง
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๒
๑.๓ สภาพภูมิอากาศ	๔
๑.๔ เส้นทางคมนาคม	๖
๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๗
๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๘
๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๒๑
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	๒๓
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์	๒๓
๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๒๓
๒.๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๓๑
๒.๑.๓ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๓๔
๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๕๒
๒.๒.๑ การจัดทำ TOWS Matrix	๕๔
ภาคผนวก	
โครงการ	๕๖

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ แสดงแผนที่ที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ ตำบลไผ่ขวาง	๑
ภาพที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่า ตำบลไผ่ขวาง	๒
ภาพที่ ๓ แสดงกลุ่มชุดดิน ตำบลไผ่ขวาง	๔
ภาพที่ ๔ กราฟแสดงอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ ตำบลไผ่ขวาง	๕
ภาพที่ ๕ แสดงแผนที่เส้นทางเชื่อมต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ตำบลไผ่ขวาง	๖
ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่แหล่งน้ำธรรมชาติ ตำบลไผ่ขวาง	๗
ภาพที่ ๗ แสดงพื้นที่ชลประทาน ตำบลไผ่ขวาง	๗
ภาพที่ ๘ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลไผ่ขวาง	๙
ภาพที่ ๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลไผ่ขวาง	๑๐
ภาพที่ ๑๐ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลไผ่ขวาง	๑๑
ภาพที่ ๑๑ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว ตำบลไผ่ขวาง	๑๒
ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลไผ่ขวาง	๑๒
ภาพที่ ๑๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลไผ่ขวาง	๑๓
ภาพที่ ๑๔ แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลไผ่ขวาง	๑๔
ภาพที่ ๑๕ แสดงวิธีการตลาดมะม่วง ของตำบลไผ่ขวาง	๑๕
ภาพที่ ๑๖ ปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลไผ่ขวาง	๑๖
ภาพที่ ๑๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพืชผัก ในตำบลไผ่ขวาง	๑๗
ภาพที่ ๑๘ แสดงวิธีการตลาดพืชผัก ตำบลไผ่ขวาง	๑๘
ภาพที่ ๑๙ แสดงที่ตั้งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดอนกลาง ม.๑ ตำบลไผ่ขวาง	๑๙
ภาพที่ ๒๐ แสดงที่ตั้งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไผ่ขวาง ม.๒	๒๐
ภาพที่ ๒๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรรจจำแนกตามอายุ ตำบลไผ่ขวาง	๒๐
ภาพที่ ๒๒ แสดงเปอร์เซ็นต์หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรรจจำแนกตามอายุ รายหมู่บ้าน ตำบลไผ่ขวาง	๒๓
ภาพที่ ๒๓ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกรรจเป็นหลัก ตำบลไผ่ขวาง	๒๔
ภาพที่ ๒๔ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกรรจเป็นรอง ตำบลไผ่ขวาง	๒๕
ภาพที่ ๒๕ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน เกษตรกรเป็นเจ้าของ และเช่า ตำบลไผ่ขวาง	๒๕
ภาพที่ ๒๖ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินเป็นร้อยละ เกษตรกรเป็นเจ้าของ และเช่า ตำบลไผ่ขวาง	๒๖
ภาพที่ ๒๗ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน) ตำบลไผ่ขวาง	๒๗
ภาพที่ ๒๘ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่ายตำบลไผ่ขวาง	๒๘
ภาพที่ ๒๙ แสดงทรัพยากรดิน ตำบลไผ่ขวาง	๓๑
ภาพที่ ๓๐ แสดงค่าวิเคราะห์ดินพื้นฐาน ดินบน/ล่าง ตำบลไผ่ขวาง	๓๒
ภาพที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๒
ภาพที่ ๓๒ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลไผ่ขวาง	๓๒
ภาพที่ ๓๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลไผ่ขวาง	๓๓
ภาพที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลไผ่ขวาง	๓๔
ภาพที่ ๓๕ แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของตำบลไผ่ขวาง	๓๔
ภาพที่ ๓๖ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลไผ่ขวาง	๓๕
ภาพที่ ๓๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลไผ่ขวาง	๓๖
ภาพที่ ๓๘ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๓๗

ภาพที่ ๓๙ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี	๓๘
ภาพที่ ๔๐ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกไม้ผล (มะม่วง) ตำบลไผ่ขวาง	๓๙
ภาพที่ ๔๑ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลไผ่ขวาง	๔๐
ภาพที่ ๔๒ แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลไผ่ขวาง	๔๑
ภาพที่ ๔๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๒
ภาพที่ ๔๔ แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลไผ่ขวาง	๔๓
ภาพที่ ๔๕ แสดงวิธีการตลาดมะม่วง ของตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๔
ภาพที่ ๔๖ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกพืชผัก ตำบลไผ่ขวาง	๔๕
ภาพที่ ๔๗ แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๖
ภาพที่ ๔๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพืชผัก ในตำบลไผ่ขวาง	๔๗
ภาพที่ ๔๙ แสดงวิธีการตลาดพืชผัก	
๔๘	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ ตารางแสดงปริมาณน้ำฝน (ย้อนหลัง ๕ ปี) ตำบลไผ่ขวาง	๕
ตารางที่ ๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลไผ่ขวาง	๙
ตารางที่ ๓ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๒ ตำบลไผ่ขวาง	๑๐
ตารางที่ ๔ แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลไผ่ขวาง	๑๓
ตารางที่ ๕ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วงต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลไผ่ขวาง	๑๕
ตารางที่ ๖ แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลไผ่ขวาง	๑๖
ตารางที่ ๗ แสดงต้นทุนการผลิตพืชผักต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลไผ่ขวาง	๑๘
ตารางที่ ๘ แสดงจำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในตำบลไผ่ขวาง	๑๙
ตารางที่ ๙ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลไผ่ขวาง	๒๑
ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนชนิดพืช จำนวนทั้งสิ้น ๓๖ ชนิดพืช	๒๒
ตารางที่ ๑๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลไผ่ขวาง	๒๓
ตารางที่ ๑๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลไผ่ขวาง	๒๔
ตารางที่ ๑๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลไผ่ขวาง	๒๖
ตารางที่ ๑๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน) ตำบลไผ่ขวาง	๒๗
ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลไผ่ขวาง	๒๘
ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลไผ่ขวาง	๒๘
ตารางที่ ๑๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร ตำบลไผ่ขวาง	๒๙
ตารางที่ ๑๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลไผ่ขวาง	๒๙
ตารางที่ ๑๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลไผ่ขวาง	๓๐
ตารางที่ ๒๐ แสดงทรัพยากรดิน ตำบลไผ่ขวาง	๓๑
ตารางที่ ๒๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลไผ่ขวาง	๓๕
ตารางที่ ๒๒ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๒ ตำบลไผ่ขวาง	๓๗
ตารางที่ ๒๓ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลไผ่ขวางตามลำดับ	๓๙
ตารางที่ ๒๔ แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลไผ่ขวาง	๔๑
ตารางที่ ๒๕ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วงต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลไผ่ขวาง	๔๓
ตารางที่ ๒๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer ตำบลไผ่ขวาง	๔๔
ตารางที่ ๒๗ แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลไผ่ขวาง	๔๕
ตารางที่ ๒๘ แสดงต้นทุนการผลิตพืชผักต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลไผ่ขวาง	๔๗
ตารางที่ ๒๙ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer ตำบลไผ่ขวาง	๔๙
ตารางที่ ๓๐ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข ตำบลไผ่ขวาง	๕๒
ตารางที่ ๓๑ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๕๔

- การแบ่งเขตการปกครอง

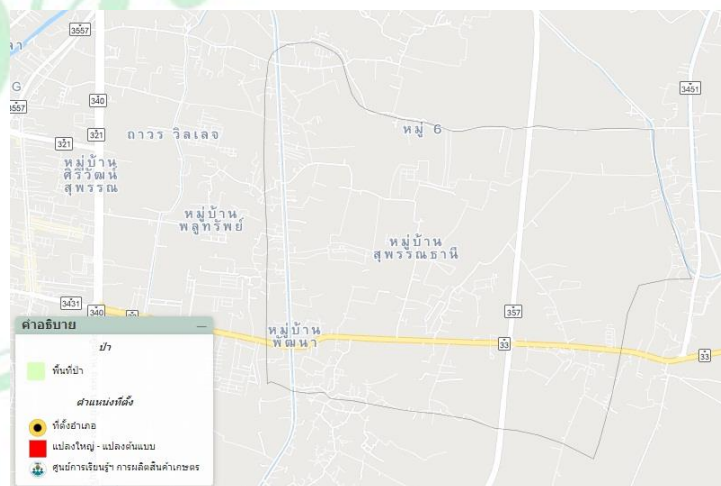
ลักษณะการปกครอง ตำบลไผ่ขวาง แบ่งเขตการปกครองท้องที่ ออกเป็น ๖ หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ ๑ บ้านดอนกลาง	โดยมี นายสมมาส ประทุมวงศ์	ดำรงตำแหน่ง กำนันประจำตำบล
หมู่ที่ ๒ บ้านไผ่ขวาง	โดยมี นางสาวปรีศนา กลั่นใจ	ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๓ บ้านไผ่ขวาง	โดยมี นายวิเชียร วงษ์เสือ	ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๔ บ้านหนองตาลกาบ	โดยมี นางกฤษณา เวียงนนท์	ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๕ บ้านรางกระทุ่ม	โดยมี นายเสถียรพงษ์ มาคงกุล	ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๖ บ้านไผ่กนกแขวก	โดยมี นายประเสริฐ จรูญพงษ์	ดำรงตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

- สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม (แสดงแผนที่พื้นที่ป่าไม้)

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม มีทรัพยากรดิน และน้ำอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก โดยเฉพาะการทำนา ทำไร่ ปลูกผัก และทำสวน ตำบลไผ่ขวาง ไม่มีภูเขา และป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติ ทั่วไปอุดมสมบูรณ์สิ่งแวดล้อมดี

ภาพที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่า ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

- ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน (แสดงแผนที่ความลาดชัน)

- (ไม่มี)

- ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

ตำบลไผ่ขวาง มีชุดกลุ่มดินในดินในพื้นที่ราบลุ่มจำนวน ๓ ชุด คือ

๑. กลุ่มชุดดิน ๒ ดินในพื้นที่ราบลุ่มที่เป็นดินเหนียว/ดินในพื้นที่ราบลุ่มที่เป็นดินเปรี้ยวจัด เนื้อที่ ๗,๔๘๐๘ ไร่ ร้อยละ ๖๐.๕๖

กลุ่มชุดดิน ๒ แบ่งชุดดินได้ดังนี้ ชุดดินอยุธยา (Ay) ชุดดินบางเขน (Bn) ชุดดินบางน้ำเปรี้ยว (Bp) ชุดดินมหาโพธิ์ (Ma) และชุดดินท่าขวาง (Tq)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวสีมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก อาจพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบกำมะถันลึกกว่า ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ดินเป็นกรดจัดมาก ทำให้เกิดการตรึงธาตุอาหารและปลดปล่อยสารที่เป็นพิษต่อพืช โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลุกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดจัดมากของดินด้วยวัสดุปูน ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว ไถกลบตอซังและทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

๒. กลุ่มชุดดิน ๔ ดินในพื้นที่ราบลุ่มที่เป็นดินเหนียว เนื้อที่ ๓,๒๘๕ ไร่ ร้อยละ ๒๖.๘๕

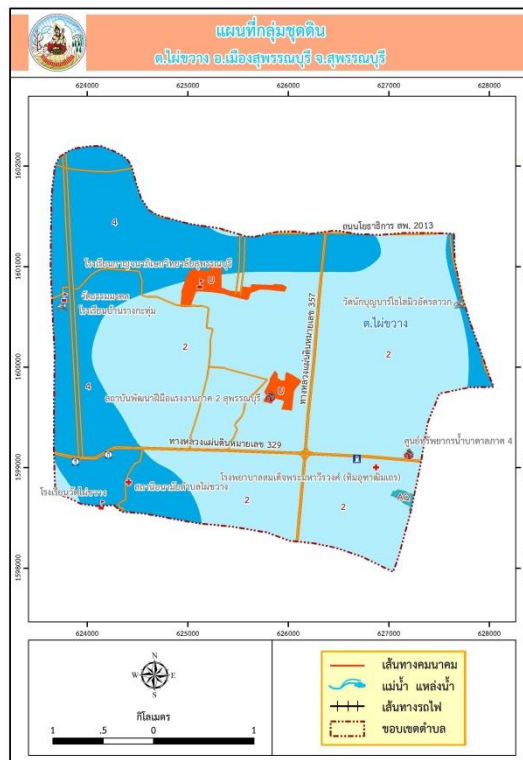
กลุ่มชุดดิน ๔ แบ่งชุดดินได้ดังนี้ ชุดดินบางมูลนาก (Ban) ชุดดินบางปะอิน (Bin) ชุดดินชัยนาท (Cn) ชุดดินชุมแสง (Cs) ชุดดินพิมาย (Pm) ชุดดินราชบุรี (Rb) ชุดดินสระบุรี (Sb) ชุดดินสิงห์บุรี (Sin) ชุดดินศรีสงคราม (Ss) ชุดดินท่าพล (Tn) และชุดดินท่าเรือ (Tr)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวสีมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีอายุน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลุกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ภาพที่ ๓ แสดงกลุ่มชุดดิน ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

- ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศโดยทั่วไป จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านในเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้เกิดสภาพอากาศหนาวเย็นในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคมจะมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดผ่านทำให้เกิดอากาศร้อน ในเดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายนจะมีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านทำให้เกิดฝนตกชุก

- ฤดูกาล

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมไปจนถึงกลางเดือนตุลาคม (ประมาณ ๕ เดือน)

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤศจิกายน ไปจนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ (ประมาณ ๓ เดือน) ซึ่งเป็นระยะที่อากาศในประเทศไทย จะหนาวเย็นเกือบทั่วไป

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงกลางเดือนพฤษภาคม (ประมาณ ๓ เดือน) ซึ่งเป็นระยะที่มีอากาศร้อนโดยทั่วไป และจะร้อนมากที่สุดในเดือนเมษายน

ระยะเวลาตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนพฤศจิกายน (๑ เดือน) เป็น ช่วงการเปลี่ยนจากฤดูฝนไปเป็นฤดูหนาว ซึ่งเป็นการยากที่จะจัดให้อยู่ในฤดูฝน หรือฤดูหนาว ฉะนั้นเราจึงเรียกว่า ระยะเปลี่ยนจากฤดูฝนไปเป็นฤดูหนาว

- สถิติปริมาณน้ำฝน

ตำบลไผ่ขวาง จะมีฝนตกตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมไปจนถึงกลางเดือนตุลาคม ทั้งนี้จะมีฝนตกเฉลี่ยตลอดปี ๕๑๓.๒ มม. และเดือนที่มีฝนตกมากที่สุด คือ เดือนพฤษภาคม ระยะเวลาที่ฝนตกในท้องที่เป็นตัวกำหนดเพื่อใช้ประกอบในการปลูกพืชที่เหมาะสมกับปริมาณน้ำฝนที่ตกในแต่ละปี

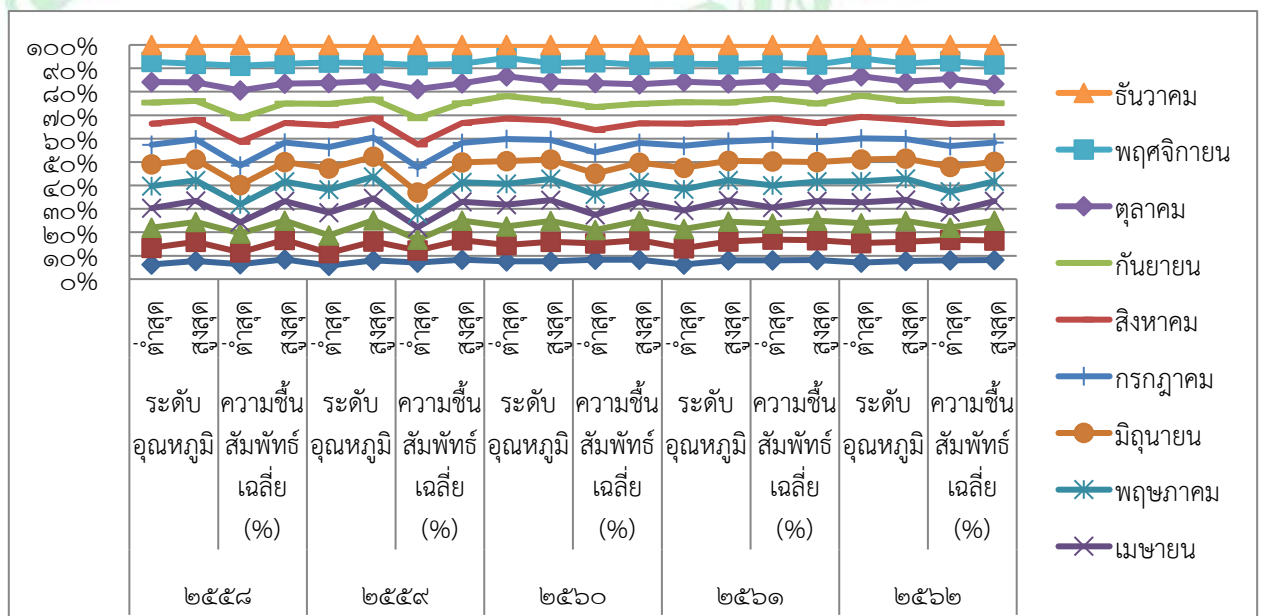
ตารางที่ ๑ ตารางแสดงปริมาณน้ำฝน (ย้อนหลัง ๕ ปี) ตำบลไผ่ขวาง

ที่มา :	เดือน/ปี	ปริมาณน้ำฝนที่ตก (มม.)					เฉลี่ย	สถานี
		๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	(มม.)	
		ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.)						
	มกราคม	๑๑.๕	๔๘.๗	๑๔.๐	๐.๔	๐.๘	๑๕.๑	
	กุมภาพันธ์	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๕.๓	๐	๑.๑	
	มีนาคม	๕๙.๔	๔๐.๒	๙๖.๙	๔๕.๐	๐	๔๘.๓	
	เมษายน	๑๐๐.๗	๐.๐	๑๙.๗	๑๐๕.๕	๕๐.๕	๕๕.๓	
	พฤษภาคม	๘.๕	๑๑๕.๒	๒๕๔.๑	๑๓๗.๗	๑๐๗.๗	๑๒๔.๖	
	มิถุนายน	๖๖.๑	๑๘๔.๙	๔๒.๔	๖๗.๙	๖๒.๖	๘๔.๘	
	กรกฎาคม	๑๐๓.๓	๑๕๗.๐	๑๙๒.๒	๕๒.๔	๒๘.๑	๑๐๖.๖	
	สิงหาคม	๑๐๙.๐	๑๐๐.๒	๓๒๐.๒	๘๒.๘	๖๒.๘	๑๓๕.๐	
	กันยายน	๓๒๐.๔	๑๐๙.๙	๕๕.๙	๑๘๔.๓	๑๒๓	๑๕๘.๗	
	ตุลาคม	๑๑๐	๒๔๕.๘	๓๐๔.๕	๑๘๖.๒	๗๑.๙	๑๘๓.๖๘	
	พฤศจิกายน	๗๑.๗	๘๘.๔	๔๓.๘	๑๖.๓	๕.๘	๔๕.๒	
	ธันวาคม	๐	๐.๖	๓๑.๙	๑๘.๑	๐	๑๐.๑๒	
	รวม	๙๖๐.๖	๑๐๙๐.๙	๑๓๗๕.๖	๙๐๑.๙	๕๑๓.๒	๙๖๘.๔	
	ค่าเฉลี่ย	๑๔๗.๘	๑๖๗.๘	๒๑๑.๖	๑๓๘.๘	๗๘.๙๕๓๘๖๒	๑๔๙.๐	

อุตุนิยมหาวิทยาลัยพระนคร ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๒

- อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

ตำบลไผ่ขวาง มีอุณหภูมิ ในปี ๒๕๖๒ เฉลี่ยต่ำสุด เดือนธันวาคม อยู่ที่ ๑๕.๓ องศาเซลเซียส และมีอุณหภูมิสูงสุด เดือนเมษายน อยู่ที่ ๔๑ องศาเซลเซียส และความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย (%) ในปี ๒๕๖๒ เฉลี่ยต่ำสุด เดือนมีนาคม อยู่ที่ ๒๓% และมีอุณหภูมิสูงสุด เดือนพฤษภาคม, มิถุนายน และเดือนกันยายน อยู่ที่ ๙๘%

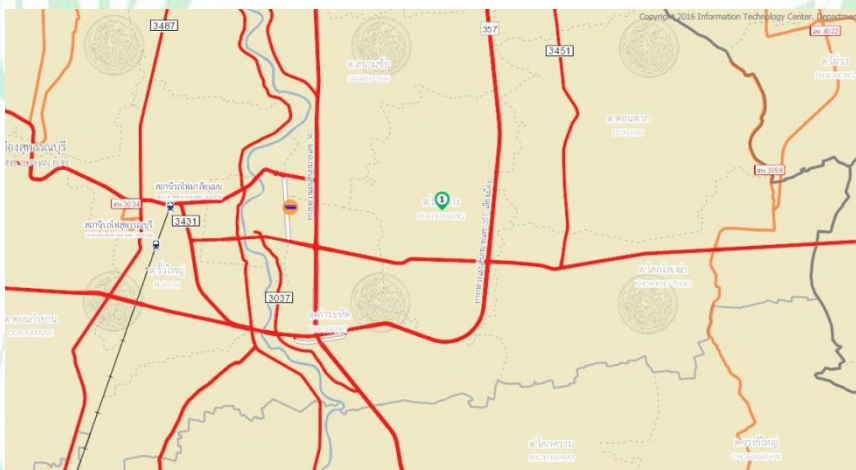

ภาพที่ ๔ กราฟแสดงอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

ตำบลไผ่ขวาง มีเส้นทางคมนาคมติดต่อกับอำเภอ ตำบลและหมู่บ้านใกล้เคียง ดังนี้

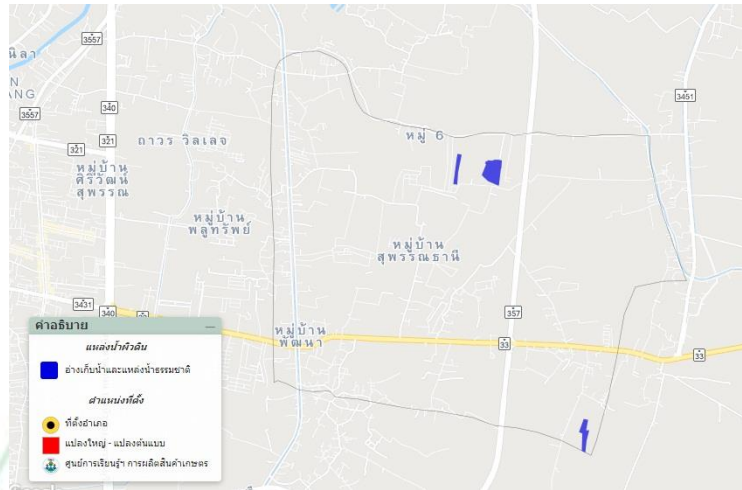
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒๙ (สุพรรณบุรี – ป่าโมก)
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๕๗ (เลี้ยวเมืองสุพรรณบุรี ตอน ๒)
- ถนน รพช. หมายเลข สพ ๒๐๗๑ (บ้านไผ่ขวาง – บ้านโพธิ์ค้อย)
- ถนน รพช. หมายเลข สพ ๒๐๔๗ (โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยสุพรรณบุรี)
- ถนน รพช. หมายเลข สพ ๒๐๖๒ (คลองชลประทาน ๑ ซ้าย – บ้านหนองตาลกาบ)
- ถนน รพช. หมายเลข สพ ๔๑๙๒ (บ้านหนองตาลกาบ)
- ถนน สพ. หมายเลข สพ ๕๐๒๓ สาย ๒ (บ้านท่าระหัด - บ้านรางกระทุ่ม)
- ถนน สพ. หมายเลข สพ ๒๐๑๓ (บ้านสนามชัย - บ้านดอนตาล)
- ถนน สพ. หมายเลข สพ ๒๐๓๔ (หมู่บ้านดอนกลาง)
- ถนน สพ. หมายเลข สพ ๔๐๘๒ (บ้านดอนกลาง)

ภาพที่ ๕ แสดงแผนที่เส้นทางเชื่อมต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : <http://dohgis.doh.go.th/dohtotravel/>)

๑.๕ แหล่งน้ำ และระบบชลประทาน

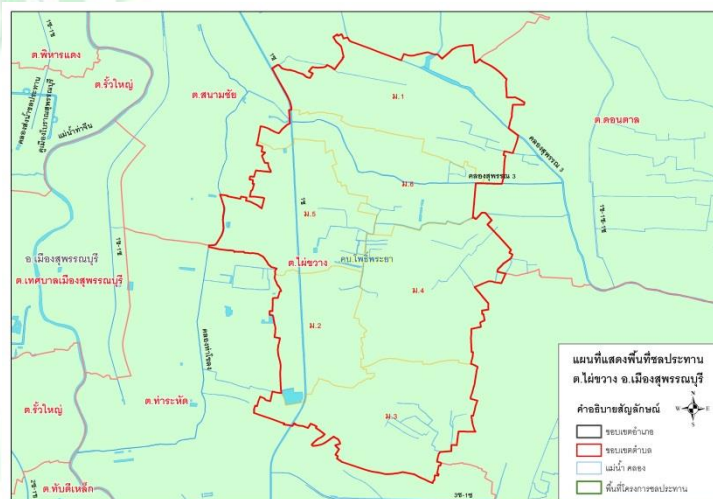
- แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่แหล่งน้ำธรรมชาติ ตำบลไผ่ขวาง อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

- อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ (แสดงแผนที่ตั้งอาคารชลประทาน)
 - (ไม่มี)

- พื้นที่ชลประทาน (แสดงแผนที่พื้นที่ชลประทาน)
ตำบลไผ่ขวาง อยู่ในเขตพื้นที่ที่ใช้น้ำจากโครงการชลประทานโพธิ์พระยา

ภาพที่ ๗ แสดงพื้นที่ชลประทาน ตำบลไผ่ขวาง อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

- อื่นๆ (แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น บ่อบาดาล,บ่อดอก,สระน้ำ ฯลฯ)

ตำบลไผ่ขวาง เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝน แหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำจากชลประทาน ในการทำการเกษตรเป็นหลัก นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาล ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ทำการสำรวจ รวมทั้งสิ้น ๑๒๑ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลไผ่ขวาง จำนวน ๑๒๑ บ่อ

๑.๖ สภาพเศรษฐกิจ และสังคม

- โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

๑) โครงสร้างการผลิต

๑. ข้าวนาปี/นาปรัง เกษตรกรตำบลไผ่ขวาง ประมาณ ๗๕% ทำนาข้าวกระจายอยู่ทั่วตำบล การผลิต ในการทำนาปีเกษตรกรจะเริ่มปลูกประมาณเดือนพฤษภาคม – ตุลาคม และการทำนาปรังจะเริ่มปลูกประมาณเดือนพฤศจิกายน-เมษายน หรือบางครอบครัวที่มีพื้นที่อยู่ต้นคลองส่งน้ำชลประทาน จะทำนากันตลอดทั้งปี เนื่องจากตำบล ไผ่ขวาง อยู่ในเขตชลประทานทั้งหมดและอยู่ต้นคลองส่งน้ำที่มีน้ำไหลผ่านตลอดปี การทำนาเกษตรกรจะทำนาหว่านน้ำตาม ๑๐๐%

๒. ไม้ผล/ไม้ยืนต้น (มะม่วง, มะพร้าว, กล้าย ฯลฯ)

เกษตรกรในตำบลไผ่ขวาง นอกจากจะทำนากันเป็นส่วนมากแล้ว บางครอบครัวที่เปลี่ยนที่นา บางส่วนขุดคูยก ร่องปลูกไม้ผลต่างๆ ที่เป็นส่วนแก่การปรับปรุงสวน ทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นบ้าง ที่ทำกันแบบสวนหลังบ้าน พื้นที่ประมาณ ๓, ๕ และ ๑๐ ไร่ พันธุ์มะม่วงที่ปลูกส่วนมากเป็นพันธุ์เขียวเสวย น้ำดอกไม้ และโชคอนันต์

ปัจจุบันเกษตรกรที่มีพื้นที่เป็นของตนเองมาก จะเปลี่ยนขยายพื้นที่ปลูกไม้ผล โดยทำเป็นสวนขุดคู ยกร่อง ปลูกมะม่วง โดยการทาบกิ่ง ทำให้ได้ผลผลิตเร็ว และมีการราดสารเร่ง เพื่อให้มีการออกดอกนอกฤดูด้วย บนร่องในช่วงที่รอผลผลิตจากพืชหลักเกษตรกรจะปลูกพืชผัก พืชไร่อายุสั้น เพื่อเป็นรายได้รุ่นแรกก่อนและทำให้เกษตรกรสามารถมีรายได้ตลอดปี

๓. พืชผักสวนครัว

มีเกษตรกรที่ปลูกผักสวนครัวเป็นทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง ที่เป็นรายได้หลักของครอบครัว เกษตรกรจะปลูกผักบนร่องสวนที่ปลูกมะม่วง ฯลฯ ไม้ยืนต้นเป็นหลักหรือปลูกตามบริเวณหัวไร่ปลายนาที่มีที่ว่างพอ ตามบริเวณข้างบ้าน มีพื้นที่ปลูกตั้งแต่ ๑ งานถึง ๑-๓ ไร่ พืชผักที่ปลูก ได้แก่ พริก มะเขือ ถั่วฝักยาว บวบ คื่นช่าย กระเพรา โหระพา ฯลฯ ทำให้เกษตรกรมีรายได้ตลอดปี เนื่องจากเกษตรกรนำไปจำหน่ายเองในตลาดตัวจังหวัดสุพรรณบุรี พ่อค้าคนกลาง และตลาดสดตอนเช้า-เย็นบริเวณตลาดสด

▪ เทคโนโลยีการผลิต (การใช้ปุ๋ยและสารเคมี)

ปริมาณการผลิตข้าว

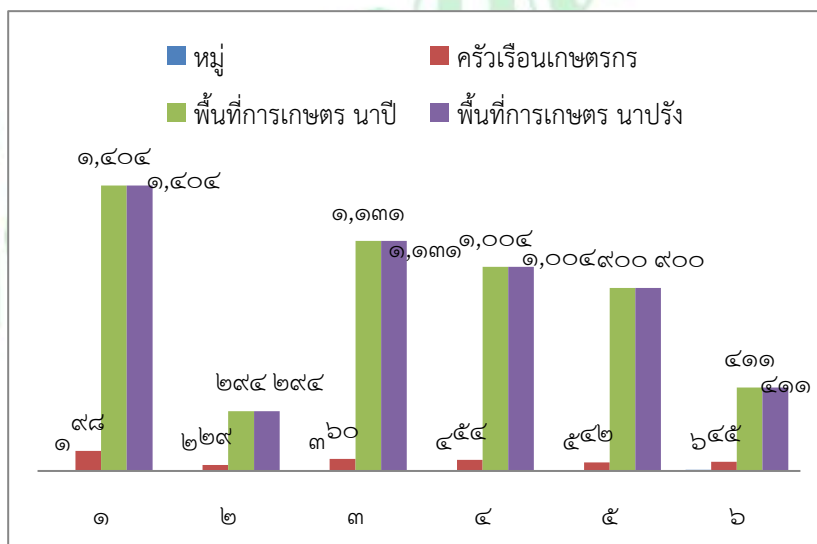
ตำบลไผ่ขวาง มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๕,๑๔๔ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๑ จำนวน ๑,๔๐๔ ไร่ รองลงมา คือ หมู่ ๓ จำนวน ๑,๑๓๑ ไร่ และ หมู่ ๔ จำนวน ๑,๐๐๔ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลไผ่ขวาง

หมู่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่การเกษตร		พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อ ไร่ (ตัน)
		นาปี	นาปรัง			
๑	๙๘	๑,๔๐๔	๑,๔๐๔	๑,๔๐๔	๑,๑๙๓.๔	๐.๘๕
๒	๒๙	๒๙๔	๒๙๔	๒๙๔	๒๔๙.๙	๐.๘๕
๓	๖๐	๑,๑๓๑	๑,๑๓๑	๑,๑๓๑	๙๖๑.๓๕	๐.๘๕
๔	๕๔	๑,๐๐๔	๑,๐๐๔	๑,๐๐๔	๘๕๓.๔	๐.๘๕
๕	๔๒	๙๐๐	๙๐๐	๙๐๐	๗๖๕	๐.๘๕
๖	๔๕	๔๑๑	๔๑๑	๔๑๑	๓๔๙.๓๕	๐.๘๕
รวม	๓๒๘	๕,๑๔๔	๕,๑๔๔	๕,๑๔๔	๔,๓๗๒.๔	๐.๘๕

ที่มา : พื้นที่ทำการเกษตร ระดับตำบล/หมู่บ้าน ปี ๒๕๖๒

ภาพที่ ๘ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลไผ่ขวาง (ที่มา : จำนวนชนิดพืชที่ต้องดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จำนวนทั้งสิ้น ๓๖ ชนิดพืช)

- (๑) การใช้พันธุ์ดี ตำบลไผ่ขวาง นิยมปลูกข้าวพันธุ์ กข ๔๑ คิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่เพาะปลูก รองมาได้แก่พันธุ์ กข ๔๗ คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่เพาะปลูก และพันธุ์อื่นๆ ได้แก่ กข ๓๑, กข ๕๗, พิษณุโลก ๒ และ ปทุมธานี ๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ซึ่งแหล่งจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ได้มาแหล่งจำหน่ายที่ได้รับการรับรองและน่าเชื่อถือที่ใกล้เคียง
- (๒) การเตรียมดิน แบ่งเป็นพื้นที่นาแบบหว่านน้ำตม และนาแบบใช้รถดำนาแบบเดินตาม ซึ่งการเตรียมดินจะแตกต่างกันที่ซักร่องน้ำในนาหว่านน้ำตม ส่วนนาแบบดำนั้นจะไม่ซักร่องน้ำจะปรับสภาพดินให้เรียบไปทั้งผืน

(๓) การปลูก นิยมปลูก ๒ รอบต่อปี คือ นาปี เริ่มปลูกในเดือน พฤษภาคม – กันยายน และนาปรัง เริ่มปลูกในเดือนพฤศจิกายน – มีนาคม ซึ่งจะปลูกข้าวจำนวนมากในเดือนพฤษภาคม และพฤศจิกายน

(๔) ระบบการให้น้ำ ตำบลไผ่ขวาง พื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน ส่วนใหญ่จะใช้น้ำจากคลองชลประทาน คลองหรือบึงธรรมชาติ แหล่งน้ำของตนเอง และบ่อบาดาล เป็นต้น

(๕) การดูแลรักษา ข้าวเป็นพืชที่ต้องมีการดูแลรักษาทุกช่วงอายุตั้งแต่ปลูกจนถึงเก็บเกี่ยว หากดูแลรักษาไม่ดี ผลผลิตที่ได้อาจไม่คุ้มทุน ดังนั้นจึงต้องมีระบบการจัดการดูแลที่ดี

(๖) การใส่ปุ๋ย โดยปกตินิยมใส่ปุ๋ย ๒ – ๓ ครั้ง ต่อรอบการผลิต และใส่ตามค่าวิเคราะห์ดิน

(๗) การเก็บเกี่ยว จะเก็บเกี่ยวในระยะพลับพลึง

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว หากเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ในฤดูถัดไปต้องลดความชื้นของข้าวโดยการนำไปตากแดด และมีที่สากเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ ที่อากาศถ่ายเท สะอาด ไม่มีความชื้นและสามารถป้องกันศัตรูของข้าวได้

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู โดยปกติหากมีการจัดการดูแลที่ดี โรคและแมลงสามารถควบคุมได้ง่าย และพื้นที่ ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้สารเคมีใดๆ

- ปฏิทินการเพาะปลูก เกษตรกรในตำบลไผ่ขวาง มีการปลูกข้าว ดังนี้

พืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
ข้าว		◁			▷			◁	▷		▷		๑-๖

สัญลักษณ์

◁ ▷ ช่วงฤดูปลูก

▷ ปลูกสูงสุด

◁ ▷ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▷ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ต้นทุนการผลิต

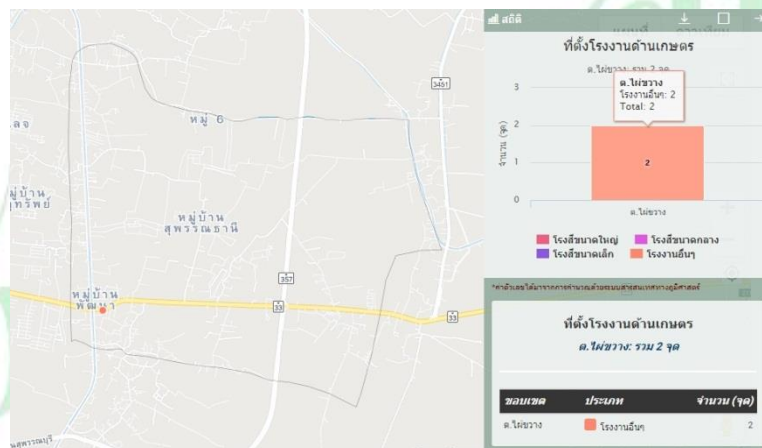
ตำบลไผ่ขวาง มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว แบบใช้รถดำนา เป็นเงิน ๖,๒๔๒ บาท และแบบน้ำตมมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๖,๒๑๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๓ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๒ ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

รายการ	แบบใช้รถดำนา		แบบหว่านน้ำตม	
	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง
ค่าเตรียมดิน (พร้อมหว่าน)	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๔๕๐	๔๕๐
ค่าสารเคมี	๑๑๑๗	๑๑๑๗	๑๗๑๕	๑๗๑๕
ค่าปุ๋ยเคมี	๘๗๕	๘๗๕	๘๗๕	๘๗๕
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐	๕๐๐	๔๕๐	๔๕๐

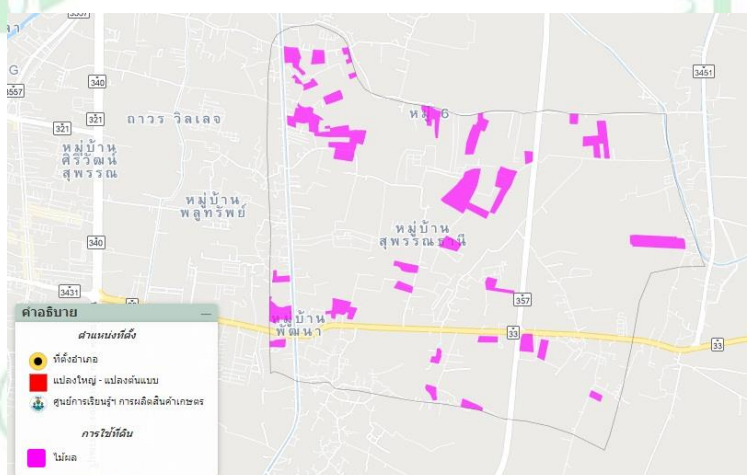
แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลไผ่ขวาง มีโรงงานด้านการเกษตร รวม ๒ แห่ง ได้แก่ โรงงานอื่นๆ ๒ แห่ง

ภาพที่ ๑๑ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

ไม้ผล ตำบลไผ่ขวาง มีพื้นที่ปลูกไม้ผล จำนวน ๕๙๐ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หนุ่ย ๑ จำนวนพื้นที่ ๓๒๔ ไร่ ๗๐ ครั้วเรื่อน รองลงมาคือ หนุ่ย ๕ จำนวนพื้นที่ ๖๗.๗๕ ไร่ ๒๐ ครั้วเรื่อน และ หนุ่ย ๖ จำนวนพื้นที่ ๖๕ ไร่ ๓๔ ครั้วเรื่อน ตามลำดับ

ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลไผ่ขวาง (ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

พื้นที่ปลูกไม้ผล ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลไผ่ขวาง มีพื้นที่ปลูกไม้ผล จำนวนทั้งหมด ๕๙๐ ไร่ แบ่งเป็น มะม่วง ๕๐๗ ไร่ มะนาว ๕๘ ไร่ กล้วยน้ำว้า ๑๖.๕๐ ไร่ และพุทรา ๘.๕ ไร่

ปริมาณการผลิต

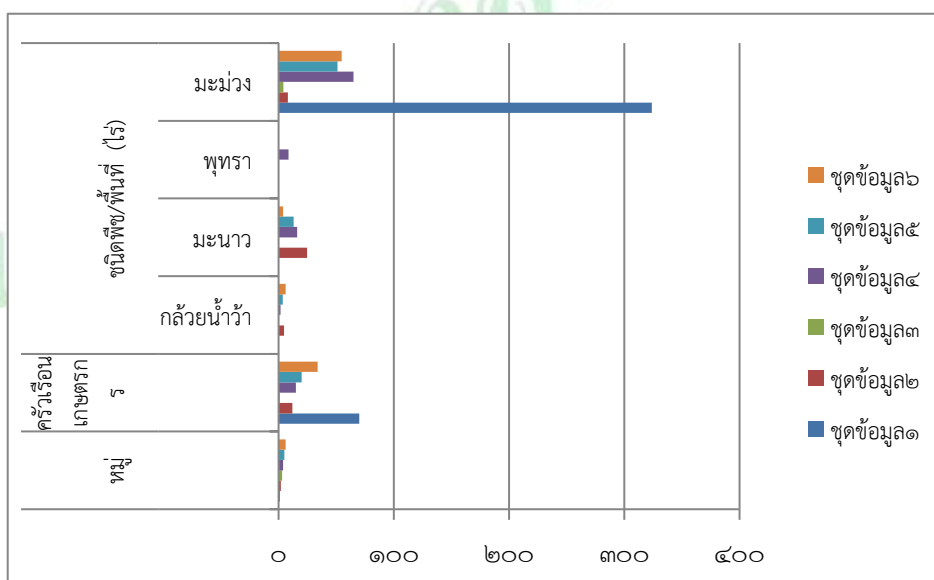
ตำบลไผ่ขวาง มีพื้นที่ปลูกไม้ผล จำนวน ๕๙๐ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หนุ่ ๑ จำนวนพื้นที่ ๓๒๔ ไร่ ๗๐ ครัวเรือน รองลงมาคือหนุ่ ๕ จำนวนพื้นที่ ๖๗.๗๕ ไร่ ๒๐ ครัวเรือน และหนุ่ ๖ จำนวนพื้นที่ ๖๕ ไร่ ๓๔ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๔ แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หนุ่	ครัวเรือนเกษตรกร	ชนิดพืช/พื้นที่ (ไร่)				ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
		กล้วยน้ำว้า	มะนาว	พุทรา	มะม่วง		
๑	๗๐				๓๒๔	๒๕๙.๒	๐.๘
๒	๑๒	๔.๗๕	๒๔.๗๕		๘	๓๐	๐.๘
๓	๑				๔.๒๕	๓.๔	๐.๘
๔	๑๕	๑.๗๕	๑๖.๒๕	๘.๕๐	๖๕	๕๒	๐.๘
๕	๒๐	๓.๗๕	๑๓		๕๑	๔๐.๘	๐.๘
๖	๓๔	๖.๒๕	๔		๕๔.๗๕	๔๓.๘	๐.๘
รวม	๑๕๒	๑๖.๕๐	๕๘	๘.๕๐	๕๐๗	๔๒๙.๒	๐.๘

ที่มา : ทบก ๐๔-๑ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามกิจกรรมการเกษตร ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๒

ภาพที่ ๑๓ แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลไผ่ขวาง

สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

ตำบลไผ่ขวาง เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกมะม่วง พันธุ์น้ำดอกไม้ พันธุ์มันเดือนเก้ก้า พันธุ์เขียวเสวย จากการสำรวจข้อมูลในระดับตำบลพบว่า มีเกษตรกรจะปลูกมะม่วงแบบยกร่อง เกษตรกรปลูกมะม่วง โดยการปลูกแบบ ขุด ร่องสวน ยกคันใหม่ เพื่อป้องกันน้ำท่วม ส่วนมะนาวจะนิยมปลูกเป็นพื้นที่ราบ ยกร่อง และปลูกในร่อง ขึ้นอยู่กับการจัดการของเกษตรกร ส่วนพุทราเกษตรกร นิยมปลูกแบบยกร่อง โดยให้ผลผลิตแล้ว ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ ๘๐๐ กิโลกรัม โดยการดูแลรักษา มีการตัดแต่งกิ่ง เมื่อทรงพุ่มสูงใหญ่ขึ้น การใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อลดโรค ลดแมลง การใช้สารบังคับการ ออกดอกนอกฤดู และการห่อผลร่วมด้วย และ ปรับปรุงคุณภาพดิน ให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ (มูล สัตว์) ส่วนการให้น้ำจากแหล่งธรรมชาติ และจากน้ำคลองชลประทาน

ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลไผ่ขวาง มีการปลูกไม้ผล ฤดูกาลปลูกไม้ผลปลูกได้ทั้งฤดูกาลเนื่องจากเป็นไม้อายุ ยาว การเก็บเกี่ยวไม้ผลจะเก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุ ๓ ปีขึ้นไป ตามฤดูกาลจะเก็บเกี่ยวในเดือนมีนาคมถึงเมษายน ถ้านอกฤดู จะเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลไผ่ผล ดังนี้

ภาพที่ ๑๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
มะม่วง	▽		▽		△								๑-๖
มะนาว			▽		△								๒,๔,๕,๖
พุทรา													๔
กล้วยน้ำว้า	△							▽					๒,๔,๕,๖

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←...→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ต้นทุนการผลิต

ตำบลไผ่ขวาง มีต้นทุนการผลิตไม้ผล เป็นเงิน ๑๔,๖๗๕ บาท/ไร่

ตารางที่ ๕ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วงต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

รายการ	บาท/ไร่
ค่าเตรียมแปลงปลูก	๘๐๐๐
ค่าต้นพันธุ์	๓๐๐๐
ค่าสารเคมี	๑๐๐๐
ค่าปุ๋ยเคมี	๘๗๕
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๒๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
ค่าเช่า	๑๐๐๐
รวม	๑๔๖๗๕

ผลผลิตเฉลี่ย	๐.๘	ตัน/ไร่
ราคาปัจจุบันตันละ	๒๐,๐๐๐	บาท
เป็นเงิน	๑๖,๐๐๐	บาท
ต้นทุน	๑๔,๖๗๕	บาท
กำไร	๑,๓๒๕	บาท

สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ตำบลไผ่ขวาง ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมขายสดให้กับพ่อค้าคนกลาง (หน้าสวน) หรือจูดรับซื้อผลผลิต ร้อยละ ๗๕ รองลงมาคือขายให้กับลูกค้าโดยตรง ร้อยละ ๑๕ และจำหน่ายหน้าบ้าน ร้อยละ ๕ ตามลำดับ ที่เหลือจะเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๓ และแปรรูปจำหน่าย ร้อยละ ๒

วิธีการตลาด

โดยปกติเมื่อใกล้ระยะเก็บเกี่ยวผลผลิตจะมีพ่อค้าคนกลางมาที่หน้าสวนเพื่อตกลงราคาซื้อขาย หากเกษตรกรไม่ขายส่วนใหญ่จะนำไปขายแหล่งรับซื้อโดยตรง เช่น ตลาดไท นอกจากนี้เกษตรกรบางรายปลูกจำนวนไม่มาก เมื่อมีผลผลิตก็นำมาขายหน้าบ้าน และหากผลผลิตล้นตลาดก็จะทำการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าและขายให้กับคนในชุมชนและนอกชุมชน

ภาพที่ ๑๕ แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลไผ่ขวาง

ตำบลไผ่ขวาง ไม่มีจุดรับซื้อผลผลิตโดยตรง มีพ่อค้ากลางมารับซื้อผลผลิตหน้าสวน และเกษตรกรนำไปจำหน่ายให้กับจุดรับซื้อผลผลิตด้วยตนเอง หรือจำหน่ายหน้าบ้านให้กับคนในชุมชน และนอกชุมชน

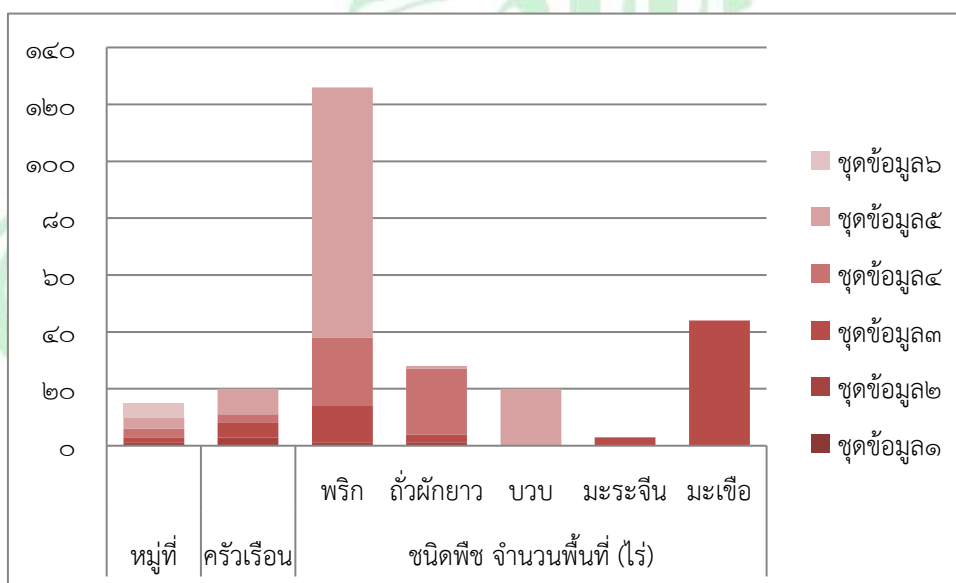
ตารางที่ ๖ แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

[illegible]

๖	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑,๒๐๐
รวม	๒๐	๑๒๖	๒๘	๒๐	๓	๔๔	๒๖๔	๑,๒๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๓

ภาพที่ ๑๗ ปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

เกษตรกร นิยมปลูก มะระจีน บวบ ถั่วฝักยาว มะเขือ และพริกชี้ฟ้า โดยเกษตรกรจะเริ่มปลูกตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคมของทุกปี จากการสำรวจข้อมูลในระดับตำบลพบว่า มีเกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกผักแบบยกร่องสวน และแบบปกติ

พฤติกรรมการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลไผ่ขวาง มีการปลูกพืชผักได้ทั้งปี ส่วนใหญ่ปลูกในเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม การเก็บเกี่ยวพืชผักส่วนใหญ่จะเก็บเกี่ยวได้ประมาณ ๑ – ๓ เดือน แล้วแต่ละชนิดพืช โดยมีพฤติกรรมการเพาะปลูกพืชผักในตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
------------	------	------	-------	-------	------	-------	------	------	------	------	------	------	------

มะระจีน													๒,๔
มะเขือ													๒
พริกชี้หนู													๑,๒,๓,๔
ถั่วฝักยาว													๑,๒,๓,๔
บวบ													๔

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพืชผัก ในตำบลไผ่ขวาง อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
ต้นทุนการผลิต ตำบลไผ่ขวาง มีต้นทุนการผลิตพืชผักเป็นเงิน ๕,๙๗๕ บาท ต่อไร่

ตารางที่ ๗ แสดงต้นทุนการผลิตพืชผักต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลไผ่ขวาง

รายการ	บาท
ค่าเตรียมแปลงปลูก	๖๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์	๘๐๐
ค่าสารเคมี	๕๐๐
ค่าปุ๋ยเคมี	๘๗๕
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๒๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
ค่าเช่า	๑๐๐๐
ค่าอุปกรณ์อื่นๆ	๑๐๐๐
รวม	๕,๕๗๕

ผลผลิตเฉลี่ย

๐.๕ ตัน/ไร่

ราคาปัจจุบันตันละ

๒๐,๐๐๐ บาท

เป็นเงิน

๑๐,๐๐๐ บาท

ต้นทุน

๕,๕๗๕ บาท

กำไร

๔,๔๒๕ บาท

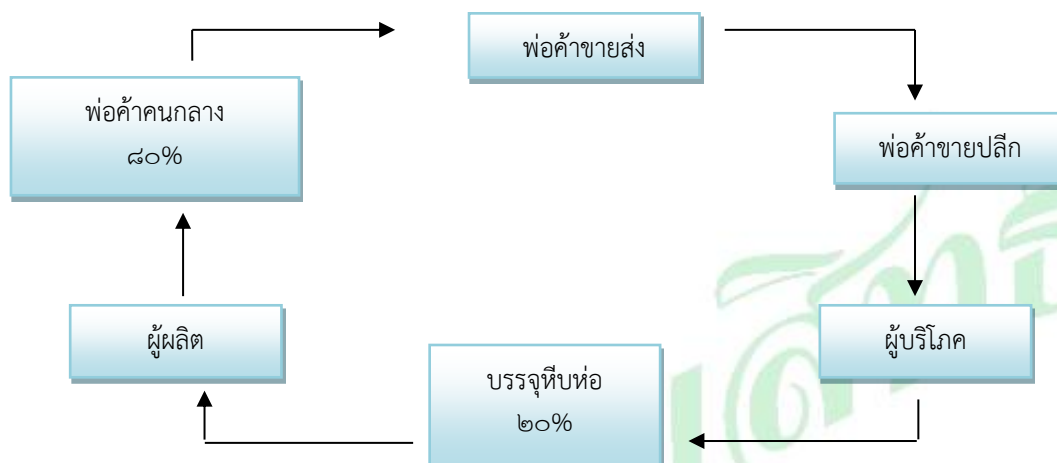
สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ตำบลไผ่ขวาง ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมขายสดให้กับพ่อค้าคนกลาง (หน้าสวน) หรือจูดรับซื้อผลผลิต ร้อยละ ๗๕ รองลงมาคือขายให้กับลูกค้าโดยตรง ร้อยละ ๑๐ และจำหน่ายในตลาดชุมชน ร้อยละ ๑๐ ตามลำดับ ที่เหลือจะเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๓ แบ่งเพื่อบ้าน ร้อยละ ๑ และแปรรูปจำหน่าย ร้อยละ ๑

วิธีการตลาด

วิธีการตลาดพืชผัก เกษตรกรจะขายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและรูปแบบ แสดงวิธีการตลาดพืชผักของ ตำบลไผ่ขวาง โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ วิธีตลาดผักของตำบลไผ่ขวาง เมื่อเกษตรกรมีผลผลิตออกสู่ตลาดจะมีผู้มารับซื้อที่แปลงเกษตรกร นำขายต่อไปยังพ่อค้าคนกลาง พ่อค้าคนกลางขายต่อไปพ่อค้าขายปลีก พ่อค้าขายปลีกขายต่อไปให้ผู้บริโภค อีกวิธีหนึ่งก็คือเกษตรกรเก็บผลผลิตจากแปลงผักแล้วขายให้ผู้บริโภคเอง การรับซื้อจะตีราคาสินค้าโดยอิงราคาของตลาดกลางที่กรุงเทพหรือตามคุณภาพภาพของสินค้า มีการจ่ายเงินวันเว้นวัน หรือตามแต่จะตกลงกัน

ภาพที่ ๑๙ แสดงวิธีการตลาดพืชผัก ตำบลไผ่ขวาง

ตลาดที่สำคัญ ได้แก่

- พ่อค้าคนกลาง ร้อยละ ๗๕
- ผู้บริโภคโดยตรง ร้อยละ ๑๐
- ตลาดชุมชน ร้อยละ ๑๐
- บริโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๓
- แบ่งเพื่อนบ้าน ร้อยละ ๑
- แปรรูปและจำหน่าย ร้อยละ ๑
-

การแปรรูปอาหารและผลิตภัณฑ์อาหาร ตำบลไผ่ขวาง มีกลุ่มที่แปรรูปสินค้าด้านการเกษตร จากโครงการเสริมสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย เพื่อบริโภคคือกลุ่ม กลุ่มแปรรูปอาหารขนมไทย และกลุ่มบ้านไผ่แก้วสามัคคี ลักษณะการแปรรูปนำสินค้าด้านการเกษตรมาแปรรูป เพื่อยืดอายุอาหารเพื่อบริโภคให้นานขึ้น เช่น ขนมไทย กระจ่างสาหร่ายผือกาบ กล้วยฉาบ มันฉาบ ฯลฯ

- จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในตำบลไผ่ขวาง

ตารางที่ ๘ แสดงจำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในตำบลไผ่ขวาง

หมู่	ครัวเรือน	ช่วงอายุ (ปี)													
	ทั้งหมด	แรกเกิด-๑๗ ปี		๑๘-๒๕ ปี		๒๖ - ๓๕ ปี		๓๖-๔๕ ปี		๔๖-๕๕ ปี		๕๖ - ๖๕ ปี		๖๕ ปีขึ้นไป	
	(หลัง)	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
๑	๘๘๒	๘๗	๖๙	๕๓	๓๙	๖๒	๕๗	๕๔	๗๖	๖๘	๗๗	๕๐	๗๑	๔๕	๗๔
๒	๑๕๙๙	๑๖๑	๑๔๕	๗๗	๘๗	๑๒๙	๘๖	๙๑	๑๓๘	๑๑๙	๑๓๕	๙๓	๑๒๙	๘๔	๑๒๕
๓	๑๔๑๑	๑๓๖	๑๐๐	๗๒	๗๗	๙๓	๘๗	๑๑๕	๙๕	๑๑๔	๑๒๕	๗๘	๑๐๑	๘๖	๑๓๒
๔	๙๗๗	๙๘	๑๐๐	๖๔	๕๕	๖๕	๘๕	๗๗	๗๕	๗๓	๘๔	๖๕	๕๘	๒๕	๕๓
๕	๒๓๒๗	๒๔๕	๒๒๑	๑๒๓	๑๒๕	๑๖๖	๑๓๑	๑๘๕	๒๒๗	๑๔๙	๑๘๕	๑๓๗	๑๖๘	๑๐๘	๑๖๗
๖	๗๙๘	๘๕	๗๐	๓๗	๓๘	๖๔	๔๗	๕๕	๖๕	๖๐	๗๕	๓๘	๖๒	๓๘	๖๔
รวม	๗๙๙๔	๘๑๒	๗๐๕	๔๒๖	๔๒๑	๕๗๙	๔๙๓	๕๗๗	๖๖๖	๕๘๓	๖๘๑	๔๖๑	๕๘๙	๓๘๖	๖๑๕

- การศึกษา

มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๓ แห่ง

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดอนกลาง ที่ตั้งหมู่ที่ ๑
๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไผ่ขวาง ที่ตั้งหมู่ที่ ๒
๓. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านรางกะท่อม ที่ตั้งหมู่ที่ ๕

สถานศึกษาระดับอนุบาล-ประถมศึกษา จำนวน ๓ แห่ง

๑. โรงเรียนวัดดอนกลาง ที่ตั้งหมู่ที่ ๑
๒. โรงเรียนวัดไผ่ขวาง ที่ตั้งหมู่ที่ ๒
๓. โรงเรียนวัดบ้านรางกะท่อม ที่ตั้งหมู่ที่ ๕

สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง

๑. โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย สุพรรณบุรี ที่ตั้งหมู่ที่ ๔

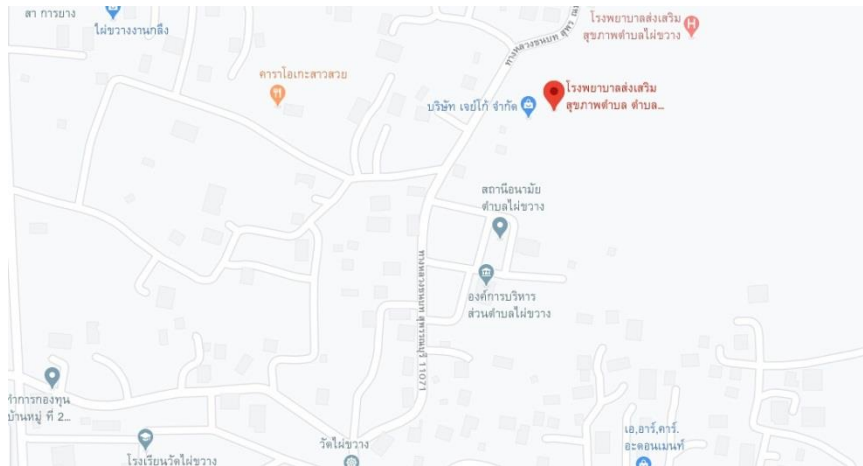
- ด้านการสาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล จำนวน ๒ แห่ง ดังนี้

๑. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดอนกลาง ที่ตั้งหมู่ที่ ๑
๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไผ่ขวาง ที่ตั้งหมู่ที่ ๒

ภาพที่ ๒๐ แสดงที่ตั้งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดอนกลาง ม.๑ ตำบลไผ่ขวาง
(ที่มา : <https://www.google.com/maps/place/>)

ภาพที่ ๒๑ แสดงที่ตั้งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไผ่ขวาง ม.๒ ตำบลไผ่ขวาง
(ที่มา : <https://www.google.com/maps/place/>)

- **ขนมธรรมเนียม ประเพณี พิธีกรรมอิทธิพล ทางความคิด (ค่านิยม)**

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น ประชาชนในตำบลไผ่ขวาง ได้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ วิธีการทำเครื่องจักสาน ใช้สำหรับในครัวเรือน, วิธีการทำผลิตภัณฑ์ในครัวเรือน เช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาสระผม และการทำขนมไทย

ภาษาถิ่น ประชาชนในตำบลไผ่ขวาง ในพื้นที่หมู่ ๒,๓ และ ๔ จะใช้ภาษาลาวเวียง และในหมู่ ๑,๕ และ ๖ ส่วนใหญ่พูดภาษาไทยภาคกลาง

- **ประเพณี วัฒนธรรมและศาสนา**

นับถือศาสนา ประชาชนในพื้นที่ตำบลไผ่ขวาง นับถือศาสนาพุทธ ในเขตพื้นที่ตำบลไผ่ขวาง มีวัดจำนวนทั้งสิ้น ๓ แห่ง ได้แก่

๑. วัดดอนกลาง อยู่ที่หมู่ ๑ ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
๒. วัดไผ่ขวาง อยู่ที่หมู่ ๓ ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
๓. วัดธรรมมงคล อยู่ที่หมู่ ๕ ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

- **ขนมธรรมเนียมประเพณี** ได้แก่ งานวันสงกรานต์ จัดงานช่วงเดือนเมษายน วันเข้าพรรษา จัดงานช่วงเดือนกรกฎาคม งานทำบุญตามวันสำคัญทางศาสนา และประเพณีสารทลาว ซึ่งจะจัดขึ้นในสิ้นเดือน ๙ และกลางเดือน ๑๐ ของทุกปี

- **องค์กร/สถาบันต่าง ๆ**

- (ไม่มี)

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

- ลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหลัก ๆ เช่น ภาคเกษตร อุตสาหกรรม ชุมชนเมือง ที่อยู่อาศัยแยกตามเขตการปกครองย่อย (แสดงแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน)

ตารางที่ ๙ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองไผ่ขวาง จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่การเกษตร	พื้นที่อยู่อาศัย	พื้นที่สาธารณะ	พื้นที่อื่นๆ
ไผ่ขวาง	๗,๖๙๘	๕,๑๓๑	๑,๙๙๙	-	๕๖๘

ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนชนิดพืชที่ต้องดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จำนวนทั้งสิ้น ๓๖ ชนิดพืช ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่	ชนิดพืช	จำนวนครัวเรือน และพื้นที่การเกษตร (ไร่)													
		หมู่ที่ 1		หมู่ที่ 2		หมู่ที่ 3		หมู่ที่ 4		หมู่ที่ 5		หมู่ที่ 6		รวม	
		ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)
1	ข้าวรอบที่ 1 (นาปี)	98.00	1404.00	29.00	294.00	60.00	1131.00	54.00	1004.00	42.00	900.00	45.00	411.00	328.00	5144.00
	ข้าวรอบที่ 2 (นาปรัง)	98.00	1404.00	29.00	294.00	60.00	1131.00	54.00	1004.00	42.00	900.00	45.00	411.00	328.00	5144.00
2	กล้วยน้ำว้า			3.00	4.75			1.00	1.75	1.00	3.75	3.00	6.25	8.00	16.50
3	พุทรา							1.00	8.50					1.00	8.50
4	มะนาว			3.00	24.75			3.00	16.25	3.00	13.00	4.00	4.00	13.00	58.00
5	มะม่วง	70.00	324.00	6.00	8.00	1.00	4.25	10.00	65.00	16.00	51.00	27.00	54.75	130.00	507.00
6	พริก	1.00	1.00	1.00	13.00	1.00	24.00	5.00	88.00					8.00	126.00
7	เตยหอม			1.00	0.50	2.00	14.00	1.00	4.75					4.00	19.25
8	ถั่วฝักยาว	2.00	1.00	1.00	3.00	2.00	23.00	1.00	1.00					6.00	28.00
9	บวบ							2.00	20.00					2.00	20.00
10	มะระจีน			2.00	44.00			1.00	14.00					3.00	58.00
11	มะเขือเปราะ			1.00	3.00									1.00	3.00
12	ตังโอ๋							1.00	6.75					1.00	6.75

บทที่ ๒

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครั้วเรือนเกษตรกร

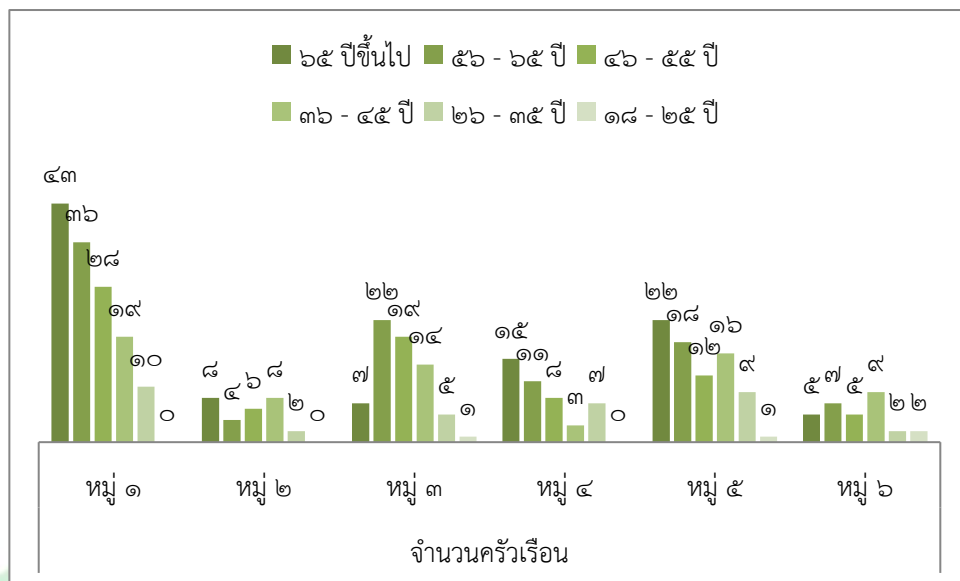
ตำบลไผ่ขวาง มีครั้วเรือนเกษตรกร จำนวน ๓๘๕ ครั้วเรือน โดยมีหัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกร อายุ ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๐๐ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๙๗ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๔๕ และอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๑ แสดงหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลไผ่ขวาง

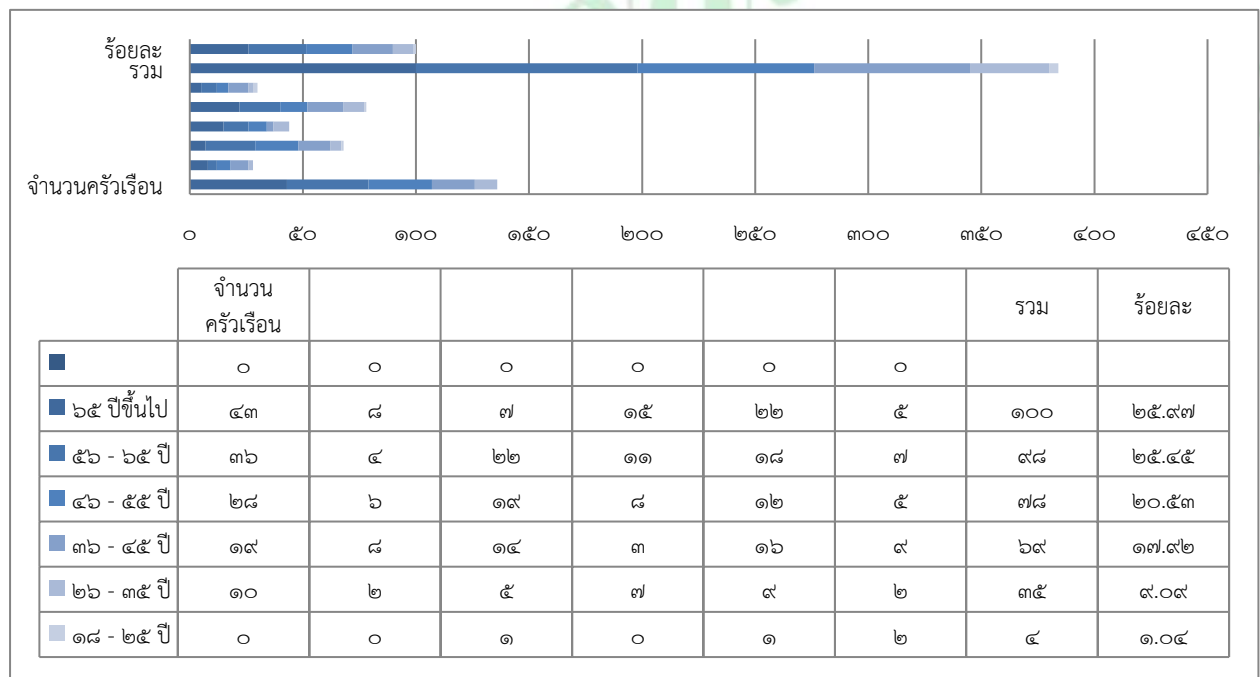
ช่วงอายุ (ปี)	จำนวนครั้วเรือน						รวม	ร้อยละ
	หมู่ ๑	หมู่ ๒	หมู่ ๓	หมู่ ๔	หมู่ ๕	หมู่ ๖		
๖๕ ปีขึ้นไป	๔๓	๘	๗	๑๕	๒๒	๕	๑๐๐	๒๕.๙๗
๕๖ - ๖๕ ปี	๓๖	๔	๒๒	๑๑	๑๘	๗	๙๘	๒๕.๔๕
๔๖ - ๕๕ ปี	๒๘	๖	๑๙	๘	๑๒	๕	๗๘	๒๐.๕๓
๓๖ - ๔๕ ปี	๑๙	๘	๑๔	๓	๑๖	๙	๖๙	๑๗.๙๒
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๐	๒	๕	๗	๙	๒	๓๕	๙.๐๙
๑๘ - ๒๕ ปี	๐	๐	๑	๐	๑	๒	๔	๑.๐๔

รวม	๑๓๖	๒๘	๖๘	๔๔	๗๘	๓๐	๓๘๔	๑๐๐
-----	-----	----	----	----	----	----	-----	-----

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร (<http://farmer.doe.go.th>)

ภาพที่ ๒๒ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลไผ่ขวาง (ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร (<http://farmer.doe.go.th>))

ภาพที่ ๒๓ แสดงเปอร์เซ็นต์หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ รายหมู่บ้าน ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

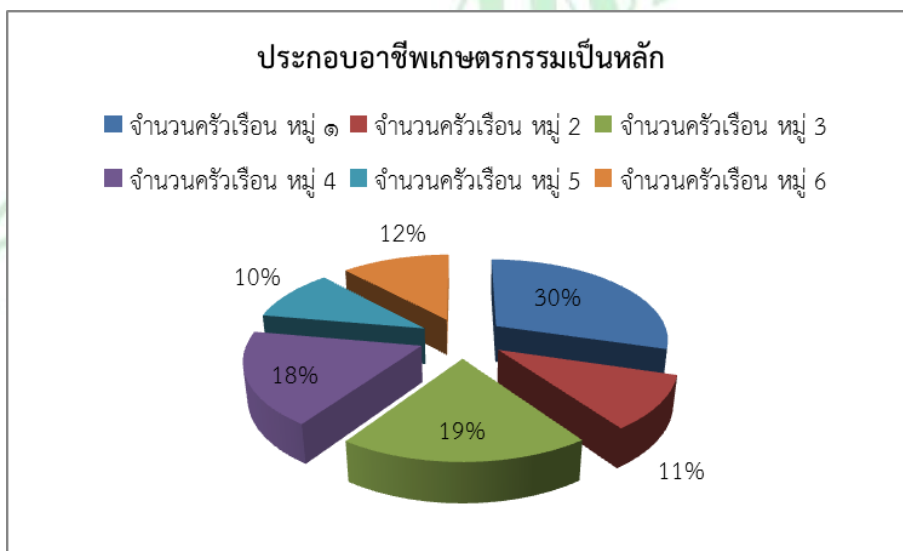
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบลไผ่ขวาง มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๓๕๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๑๖ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๓๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๔ %

ตารางที่ ๑๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลไผ่ขวาง

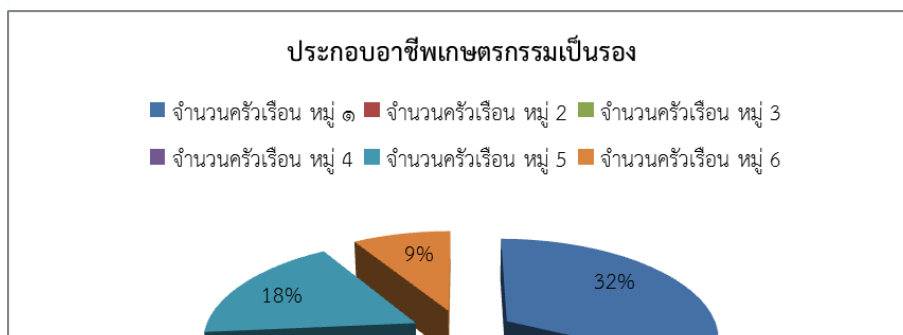
ลักษณะการประกอบอาชีพ	จำนวนครัวเรือน						รวม	ร้อยละ
	หมู่ ๑	หมู่ ๒	หมู่ ๓	หมู่ ๔	หมู่ ๕	หมู่ ๖		
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๐๔	๓๗	๖๘	๖๔	๓๖	๔๒	๓๕๑	๙๑.๑๖
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑๑	๒	๗	๕	๖	๓	๓๔	๘.๘๔
รวม	๑๑๕	๓๙	๗๕	๖๙	๔๒	๔๕	๓๘๕	๑๐๐

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร (<http://farmer.doae.go.th>)

ภาพที่ ๒๔ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ตำบลไผ่ขวาง

(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร (<http://farmer.doae.go.th>))

ภาพที่ ๒๕ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นรอง ตำบลไผ่ขวาง
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร (<http://farmer.doae.go.th>))

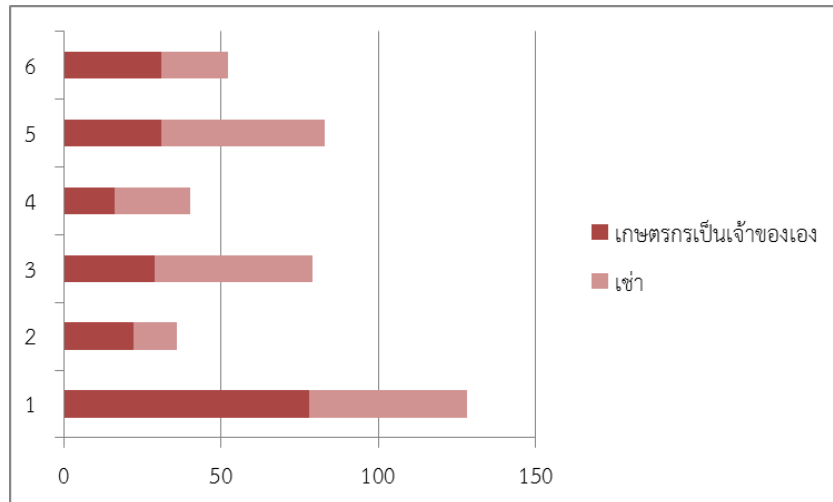
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลไผ่ขวาง ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๒๑๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๘๑ รองลงมาคือเช่า จำนวน ๒๔๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๑๙ ตามลำดับ

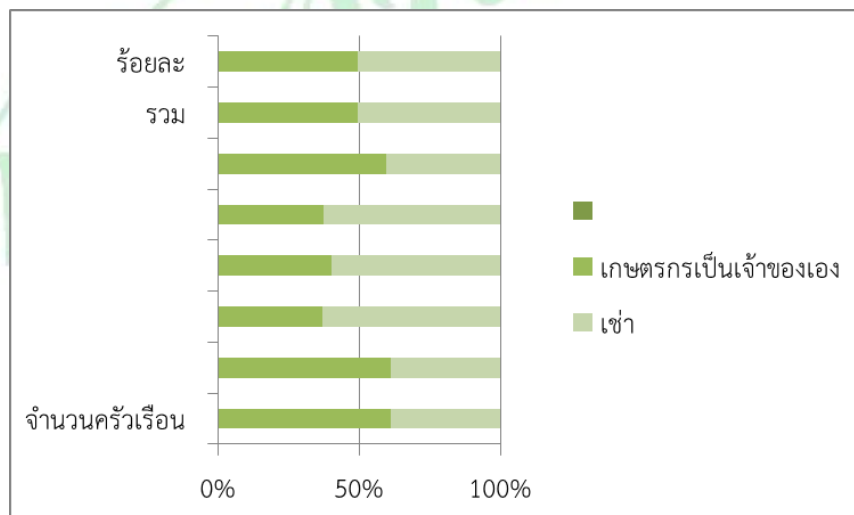
ตารางที่ ๑๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลไผ่ขวาง

ลักษณะการถือครอง	จำนวนครัวเรือน						รวม	ร้อยละ
	หมู่ ๑	หมู่ ๒	หมู่ ๓	หมู่ ๔	หมู่ ๕	หมู่ ๖		
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๗๘	๒๒	๒๙	๑๖	๓๑	๓๑	๒๐๗	๔๙.๕๒
เช่า	๕๐	๑๔	๕๐	๒๔	๕๒	๒๑	๒๑๑	๕๐.๔๘
รวม	๑๒๘	๓๖	๗๙	๔๐	๘๓	๕๒	๔๑๘	๑๐๐

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร (<http://farmer.doae.go.th>)

ภาพที่ ๒๖ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน เกษตรกรเป็นเจ้าของ และเช่า ตำบลไผ่ขวาง
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร (<http://farmer.doe.go.th>))

ภาพที่ ๒๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินเป็นร้อยละ เกษตรกรเป็นเจ้าของ และเช่า ตำบลไผ่ขวาง
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร (<http://farmer.doe.go.th>))

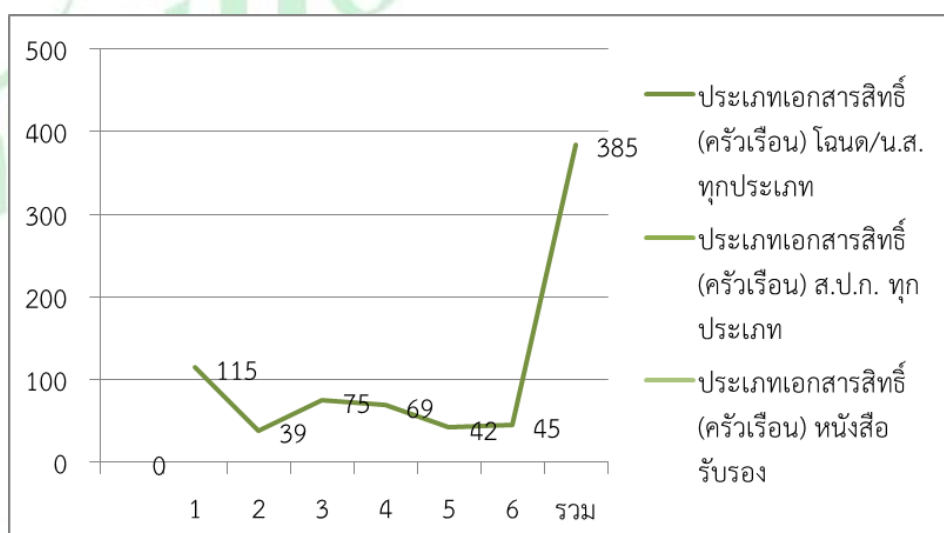
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกร ตำบลไผ่ขวาง มีการถือครองที่ดิน แบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๔๕๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๑๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน) ตำบลไผ่ขวาง

หมู่ที่	ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
	โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๑	๑๑๕				๑๑๕
๒	๓๙				๓๙
๓	๗๕				๗๕
๔	๖๙				๖๙
๕	๔๒				๔๒
๖	๔๕				๔๕
รวม	๓๘๕				๓๘๕

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร (<http://farmer.doae.go.th>)

ภาพที่ ๒๘ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน) ตำบลไผ่ขวาง

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลไผ่ขวาง มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑ กลุ่ม มีสมาชิก ๓๒ ราย

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลไผ่ขวาง

หมู่	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
๑	๑	๓๒										
๕					๑	๑๕						
รวม	๑	๓๒										

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลไผ่ขวาง มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (ศพก. เครือข่าย) ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลไผ่ขวาง

หมู่	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกต.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฎิรูป	
๑		๑	๑		๑				
๕						๑			
รวม		๑	๑		๑	๑			

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลไผ่ขวาง มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๖ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๖ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๒ ราย ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร ตำบลไผ่ขวาง

หมู่	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร พลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฎิรูปที่ดิน
๑						๑			
๒						๑			
๓						๑			

๔					๑	๑			
๕					๑	๑			
๖						๑			
รวม					๒	๖			

(๒) ปราชญ์ชาวบ้าน

ตำบลไผ่ขวาง มีปราชญ์ชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของปราชญ์แต่ละคน ซึ่งในตำบลไผ่ขวาง มีปราชญ์ชาวบ้านจำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๑๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลไผ่ขวาง

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
ไผ่ขวาง	๑	นายสว่าง อุพันธุ์	๓๐/๑ ม.๕ ต.ไผ่ขวาง อ.เมืองสุพรรณบุรี จ.สุพรรณบุรี
รวม	๑		

ที่มา : รายชื่อเกษตรกรเข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศูนย์เครือข่าย)

ชื่อ : ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลไผ่ขวาง

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสว่าง อุพันธุ์

บ้านเลขที่ ๓๐/๑ หมู่ ๕ ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

สถานการณ์ของพื้นที่ : ตำบลไผ่ขวางเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ภายในชุมชน มีคลองชลประทานไว้ใช้สอยในครัวเรือน และทางด้านการเกษตร บางปีช่วงน้ำหลาก หรือฝนตกชุก มักประสบปัญหาน้ำท่วมขัง ทำให้พืชผลทางการเกษตรได้รับผลกระทบเสียหาย เกษตรกรตำบลไผ่ขวาง มักประสบปัญหาด้านโรคและแมลง ด้านต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากปัจจัยการผลิตจากการใช้พลังงาน ต้นทุนปุ๋ย และสารเคมีสูงขึ้น ในบางฤดูผลผลิตทางการเกษตรอาจจะมีราคาดี แต่ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเกษตรกรที่ใช้อุปโภคบริโภค มีราคาแพง และใช้จ่ายสูง จึงทำให้ครัวเรือนเกษตรกรพบเจอปัญหาเรื่องนี้เป็นประจำอีกเช่นกัน

แนวทางการพัฒนา : ลดต้นทุนการผลิต และแปรรูปผลผลิต เพื่อสร้างรายได้

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การลดต้นทุนการผลิต โดยการทำสารชีวภาพ ชีวภัณฑ์ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การทำสารชีวภาพ ชีวภัณฑ์

๒. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

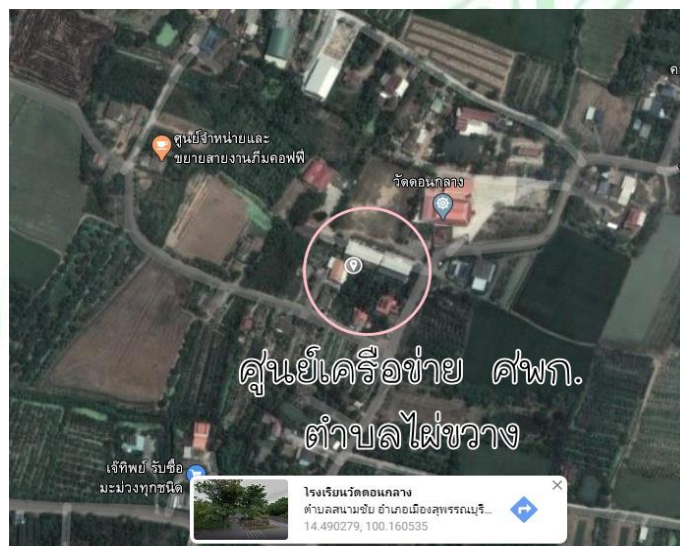
ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๑๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลไผ่ขวาง

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลไผ่ขวาง						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชนตำบลไผ่ขวาง	ลดต้นทุนการผลิต และ แปรรูปผลผลิต เพื่อสร้าง รายได้	๑	ไผ่ขวาง	นายสมมาส ประทุมวงศ์	๐๘๗๑๖๖๘๓๖๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

ภาพที่ ๒๙ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
ตำบลไผ่ขวาง

๒.๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

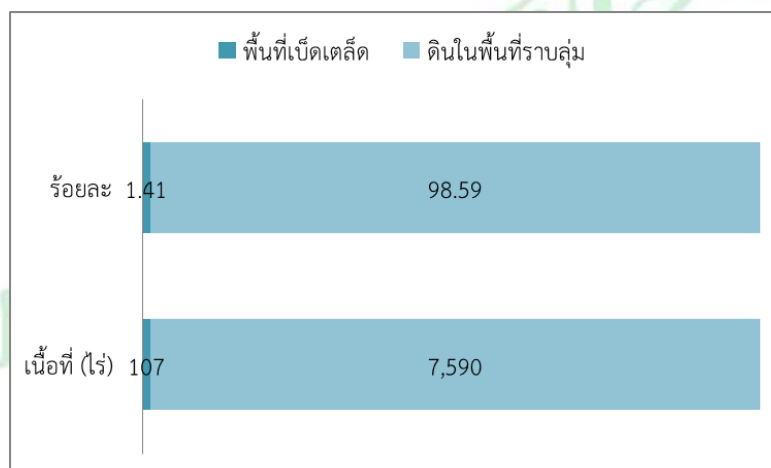
๑) ทรัพยากรดิน

ตำบลไผ่ขวาง มีทรัพยากรดินทั้งหมด ๗,๖๙๘ ไร่ แบ่งเป็น ดินในพื้นที่ราบลุ่ม ๗,๕๙๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๕๙ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด ๑๐๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๔๑ โดยมีชุดกลุ่มดินในดินในพื้นที่ราบลุ่มจำนวน ๒ ชุด คือ กลุ่มชุดดิน ๒ ดินในพื้นที่ราบลุ่มที่เป็นดินเหนียว/ดินในพื้นที่ราบลุ่มที่เป็นดินเปรี้ยวจัด เนื้อที่ ๕,๐๘๙ ไร่ ร้อยละ ๖๖.๑๑ และกลุ่มชุดดิน ๔ ดินในพื้นที่ราบลุ่มที่เป็นดินเหนียว เนื้อที่ ๒,๕๐๑ ไร่ ร้อยละ ๓๒.๔๘

ตารางที่ ๒๐ แสดงทรัพยากรดิน ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	-	-
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	-	-
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๐๗	๑.๔๑
กลุ่มชุดดินผสม	-	-
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๗,๕๙๐	๙๘.๕๙

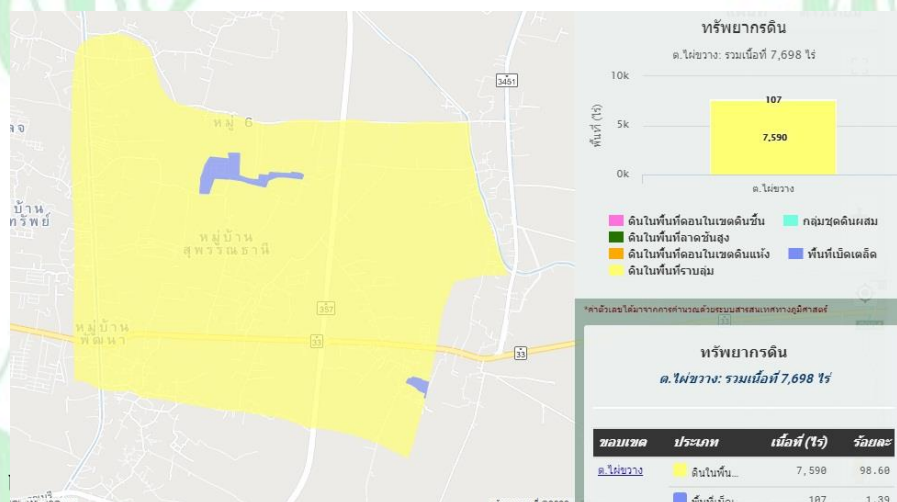
ภาพที่ ๓๐ แสดงทรัพยากรดิน ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

ภาพที่ ๓๑ แสดงค่าวิเคราะห์ดินพื้นฐาน ดินบน/ล่าง ตำบลไผ่ขวาง (ที่มา : App LDD Soil Guide)

ค่าวิเคราะห์ดินพื้นฐาน	ดินบน	ดินล่าง
ปริมาณอินทรียวัตถุ (%)	2.5	1.6
ฟอสฟอรัส (มก./กก.)	5.0	3.7
โพแทสเซียม (มก./กก.)	205.4	158.1
ความเป็นกรดต่าง (pH)	5.0-6.0	4.5-5.5

ภาพที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

ตำบลไผ่ขวาง เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝน แหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำจากชลประทาน ในการทำการเกษตรเป็นหลัก นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาล ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ทำการสำรวจรวมทั้งสิ้น ๑๒๑ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้
ตำบลไผ่ขวาง จำนวน ๑๒๑ บ่อ

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง และในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน ตำบลไผ่ขวาง มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจาก โครงการชลประทาน และแหล่งน้ำธรรมชาติ

พื้นที่ชลประทาน

■ พื้นที่ชลประทานปัจจุบัน

แหล่งน้ำผิวดิน

■ อ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ

ภาพที่ ๓๓ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลไผ่ขวาง
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

๒.๑.๓ สีน้าเกษตรที่สำคัญ

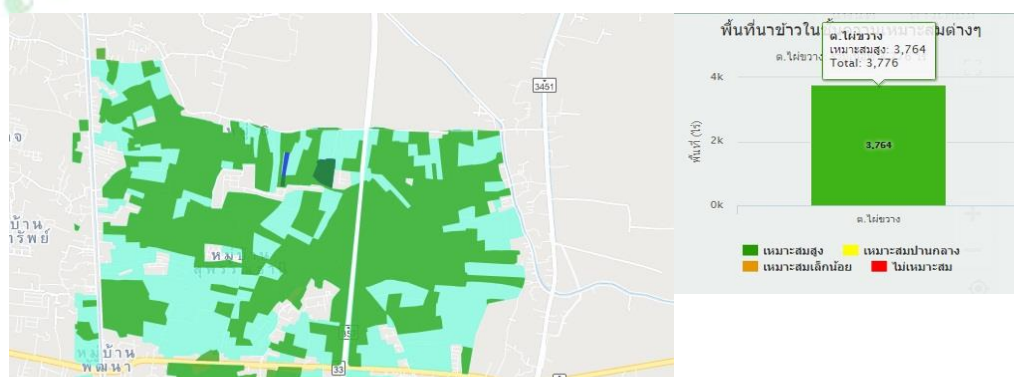
ชนิดสินน้ำข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลไผ่ขวาง มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๓,๗๗๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓,๗๖๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๖๙ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๑

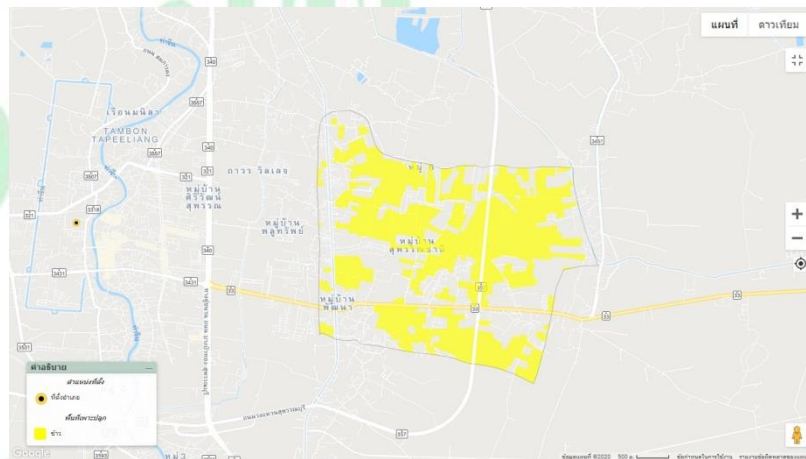
ภาพที่ ๓๔ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลไผ่ขวาง
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

พื้นที่นาข้าวในชั้นความเหมาะสมต่างๆ			
ต.ไผ่ขวาง: รวมเนื้อที่ 3,776 ไร่			
ขอบเขต	ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ต.ไผ่ขวาง	เหมาะสม...	3,764	99.69
	เหมาะสม...	0	0
	ไม่เหมาะสม...	12	0.31

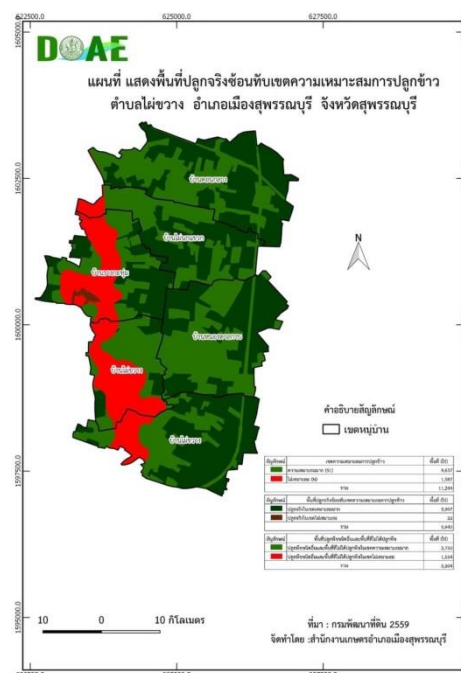
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลไผ่ขวาง มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๓,๗๗๖ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หนุ่ ๑ จำนวน ๑,๔๐๑ ไร่ รองลงมาคือหนุ่ ๓ จำนวน ๑,๑๓๑ ไร่ และหนุ่ ๔ จำนวน ๑,๐๐๔ ไร่ ตามลำดับ

ภาพที่ ๓๕ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลไผ่ขวาง
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

(๓) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริง

ภาพที่ ๓๖ แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของตำบลไผ่ขวาง (ที่มา : พัฒนาที่ดิน ปี ๒๕๕๙)

(๔) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลไผ่ขวาง มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๓,๗๗๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓,๗๖๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๖๙ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๑ (ภาพแสดงเขตความเหมาะสมการปลูกข้าวและแสดงร้อยละตามระดับชั้นความเหมาะสมเช่นเดียวกับภาพที่ ๑๘ และ ๑๙ ตามลำดับ)

๒) ปริมาณการผลิต

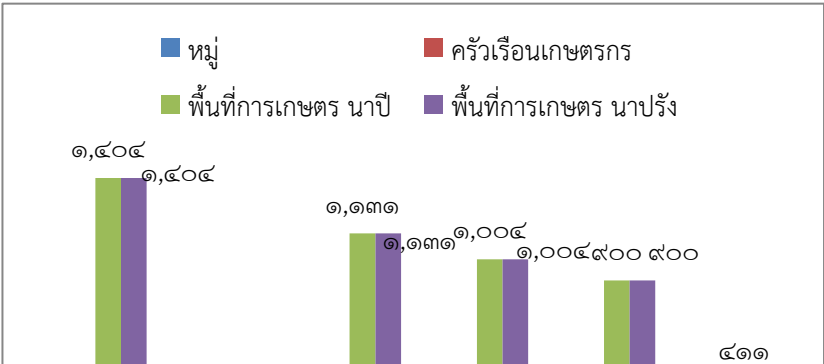
ตำบลไผ่ขวาง มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๕,๑๔๑ ไร่ ๓๘๕ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมาก หมู่ ๑ จำนวน ๑,๔๐๑ ไร่ จำนวน ๙๘ ครัวเรือน รองลงมาคือหมู่ ๓ จำนวน ๑,๑๓๑ ไร่ ๖๐ ครัวเรือน และหมู่ ๔ จำนวน ๑,๐๐๔ ไร่ ๔ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลไผ่ขวาง

หมู่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่การเกษตร		พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อ ไร่ (ตัน)
		นาปี	นาปรัง			
๑	๙๘	๑,๔๐๑	๑,๔๐๑	๑,๔๐๑	๑,๑๙๓.๔	๐.๘๕
๒	๒๙	๒๙๔	๒๙๔	๒๙๔	๒๔๙.๙	๐.๘๕
๓	๖๐	๑,๑๓๑	๑,๑๓๑	๑,๑๓๑	๙๖๑.๓๕	๐.๘๕
๔	๕๔	๑,๐๐๔	๑,๐๐๔	๑,๐๐๔	๘๕๓.๔	๐.๘๕
๕	๔๒	๙๐๐	๙๐๐	๙๐๐	๗๖๕	๐.๘๕
๖	๔๕	๔๑๑	๔๑๑	๔๑๑	๓๔๙.๓๕	๐.๘๕
รวม	๓๒๘	๕,๑๔๔	๕,๑๔๔	๕,๑๔๔	๔,๓๗๒.๔	๐.๘๕

ที่มา : พื้นที่ทำการเกษตร ระดับตำบล/หมู่บ้าน ปี ๒๕๖๒

ภาพที่ ๓๗ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลไผ่ขวาง (ที่มา : จำนวนชนิดพืชที่ต้องดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จำนวนทั้งสิ้น ๓๖ ชนิดพืช)

- (๑) การใช้พันธุ์ดี ตำบลไผ่ขวาง นิยมปลูกข้าวพันธุ์ กข ๔๑ คิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่เพาะปลูก รองมาได้แก่พันธุ์ กข ๔๗ คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่เพาะปลูก และพันธุ์อื่นๆ ได้แก่ กข ๓๑, กข ๕๗, พิษณุโลก ๒ และปทุมธานี ๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ซึ่งแหล่งจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ได้มาแหล่งจำหน่ายที่ได้การรับรองและน่าเชื่อถือที่ใกล้เคียง
- (๒) การเตรียมดิน แบ่งเป็นพื้นที่นาแบบหว่านน้ำตม และนาแบบใช้รถดำนาแบบเดินตาม ซึ่งการเตรียมดินจะแตกต่างกันที่ซักร่องน้ำในนาหว่านน้ำตม ส่วนนาแบบดำนั้นจะไม่ซักร่องน้ำจะปรับสภาพดินให้เรียบไปทั้งผืน
- (๓) การปลูก นิยมปลูก ๒ รอบต่อปี คือ นาปี เริ่มปลูกในเดือน พฤษภาคม – กันยายน และนาปรัง เริ่มปลูกในเดือนพฤศจิกายน – มีนาคม ซึ่งจะปลูกข้าวจำนวนมากในเดือนพฤษภาคม และพฤศจิกายน
- (๔) ระบบการให้น้ำ ตำบลไผ่ขวาง พื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน ส่วนใหญ่จะใช้น้ำจากคลองชลประทาน คลองหรือบึงธรรมชาติ แหล่งน้ำของตนเอง และบ่อบาดาล เป็นต้น
- (๕) การดูแลรักษา ข้าวเป็นพืชที่ต้องมีการดูแลรักษาทุกช่วงอายุตั้งแต่ปลูกจนถึงเก็บเกี่ยว หากดูแลรักษาไม่ดีผลผลิตที่ได้จะไม่คุ้มทุน ดังนั้นจึงต้องมีระบบการจัดการดูแลที่ดี
- (๖) การใส่ปุ๋ย โดยปกตินิยมใส่ปุ๋ย ๒ – ๓ ครั้ง ต่อรอบการผลิต และใส่ตามค่าวิเคราะห์ดิน
- (๗) การเก็บเกี่ยว จะเก็บเกี่ยวในระยะพลับพลึง
- (๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว หากเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ในฤดูถัดไปต้องลดความชื้นของข้าวโดยการนำไปตากแดด และมีที่สถานเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ ที่อากาศถ่ายเท สะอาด ไม่มีความชื้นและสามารถป้องกันศัตรูของข้าวได้
- (๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู โดยปกติหากมีการจัดการดูแลที่ดี โรคและแมลงสามารถควบคุมได้ง่ายและทันเวลาที่ ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้สารเคมีใดๆ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก เกษตรกรในตำบลไผ่ขวาง มีการปลูกข้าว ดังนี้

พืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
ข้าว		←-----→ ▽			△			←-----→	▽		△		๑-๖

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←-----→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๕) ต้นทุนการผลิต

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลไผ่ขวาง มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว แบบใช้รถดำนา เป็นเงิน ๖,๒๔๒ บาท และแบบน้ำตมมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๖,๒๑๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๒๒ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๒ ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

รายการ (ตัวอย่าง)	แบบใช้รถดำนา		แบบหว่านน้ำตม	
	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง
ค่าเตรียมดิน (พร้อมหว่าน)	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๔๕๐	๔๕๐
ค่าสารเคมี	๑๑๑๗	๑๑๑๗	๑๗๑๕	๑๗๑๕
ค่าปุ๋ยเคมี	๘๗๕	๘๗๕	๘๗๕	๘๗๕
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐	๕๐๐	๔๕๐	๔๕๐
ค่าขนส่ง	๑๕๐	๑๕๐	๑๒๐	๑๒๐
ค่าเช่าที่ดิน	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๑๐๐๐
รวม	๖๒๔๒	๖๒๔๒	๖๒๑๐	๖๒๑๐

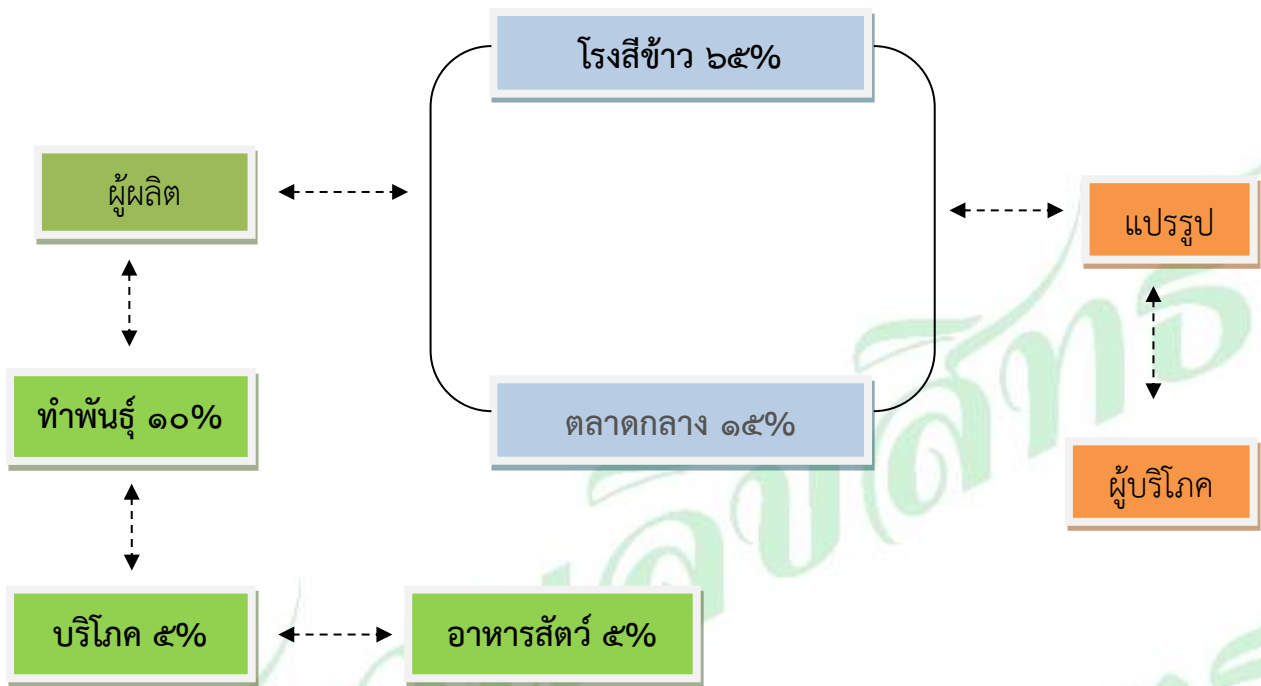
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๒)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ตำบลไผ่ขวาง ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมขายสดให้กับโรงสี หรือจุดรับซื้อผลผลิต ประมาณร้อยละ ๙๐ รองลงมาคือเก็บไว้ใช้ทำพันธุ์เพื่อผลิตในฤดูกาลต่อไป ประมาณร้อยละ ๘ เก็บไว้บริโภคภายในครัวเรือน และแปรรูปจำหน่าย อย่างละประมาณร้อยละ ๑

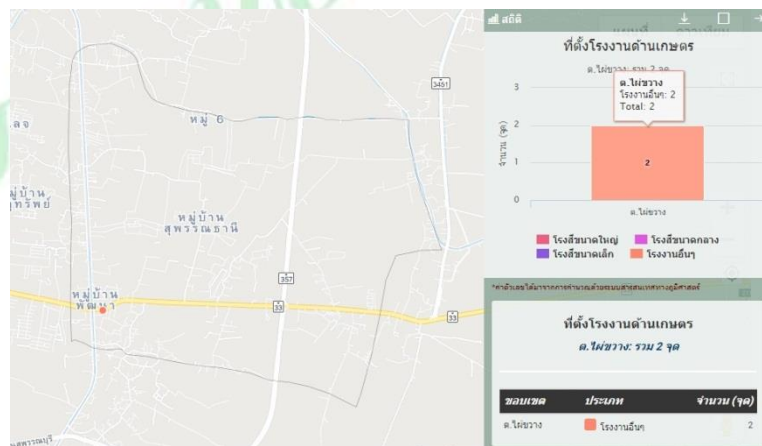
(๑) วิธีการตลาด

หลังจากเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตส่วนหนึ่งนำไปจำหน่ายให้กับโรงสีโดยตรง บางส่วน เก็บไว้เป็นพันธุ์ข้าวในการปลูกข้าวในฤดูต่อไป บางส่วนเก็บไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน และหากเหลือเพียงพอที่จะแปรรูปจำหน่ายต่อไป

ภาพที่ ๓๘ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
ตำบลไผ่ขวาง มีโรงงานด้านการเกษตร รวม ๒ แห่ง ได้แก่ โรงงานอื่นๆ ๒ แห่ง

ภาพที่ ๓๙ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลไผ่ขวาง มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว
จำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๒๓ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลไผ่ขวาง

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นางณัฐมล เกตุมณี	๑	ไผ่ขวาง	เมืองสุพรรณบุรี	๒๕๖๒	ข้าว

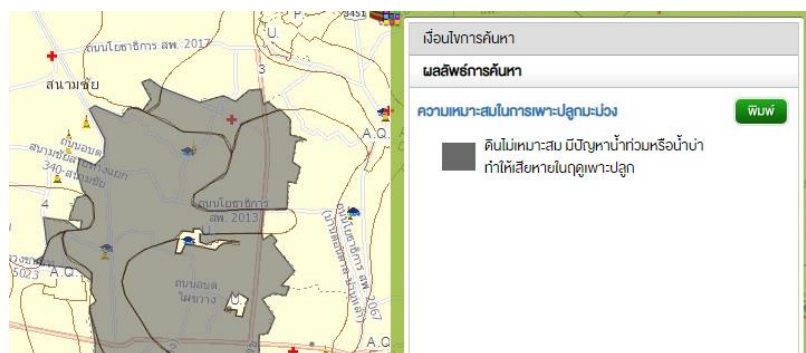
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี)

ชนิดสินค้าไม้ผล

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

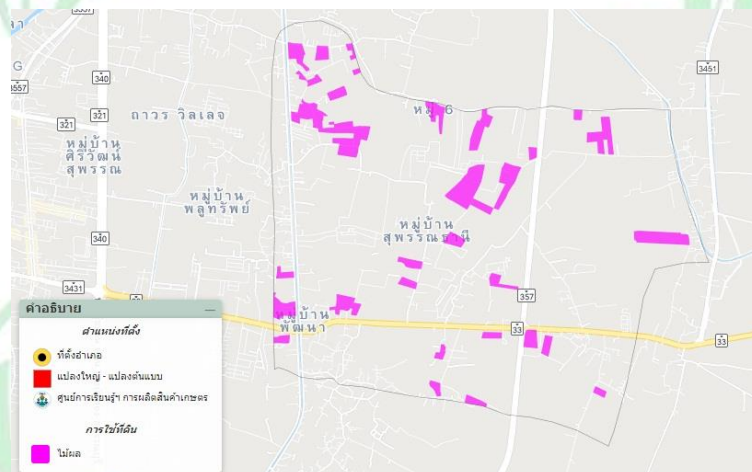
ตำบลไผ่ขวาง ชุดดินไม่เหมาะสมสำหรับปลูกไม้ผล มีปัญหาน้ำท่วมหรือน้ำเน่า อาจทำให้
พืชผลเสียหายในบางฤดูที่มีอุทกภัย แต่ก็สามารถปลูกได้หากมีการจัดการดินและบำรุงรักษาดินที่ดี ซึ่งตำบลไผ่ขวางมี
ชุดกลุ่มดินในดินในพื้นที่ราบลุ่มเป็นดินเหนียว/ดินในพื้นที่ราบลุ่มที่เป็นดินเปรี้ยวจัด ซึ่งเหมาะสมกับการปลูกข้าวมาก
ที่สุด

ภาพที่ ๔๐ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกไม้ผล (มะม่วง) ตำบลไผ่ขวาง อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒)

(๒) พื้นที่ปลูกไม้ผล

ตำบลไผ่ขวาง มีพื้นที่ปลูกไม้ผล จำนวน ๕๙๐ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๑ จำนวนพื้นที่ ๓๒๔ ไร่ ๗๐ ครัวเรือน รองลงมาคือหมู่ ๕ จำนวนพื้นที่ ๖๗.๗๕ ไร่ ๒๐ ครัวเรือน และหมู่ ๖ จำนวนพื้นที่ ๖๕ ไร่ ๓๔ ครัวเรือน ตามลำดับ

ภาพที่ ๔๑ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลไผ่ขวาง (ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

(๔) พื้นที่ปลูกไม้ผล ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลไผ่ขวาง มีพื้นที่ปลูกไม้ผล จำนวนทั้งหมด ๕๙๐ ไร่ แบ่งเป็น มะม่วง ๕๐๗ ไร่ มะนาว ๕๘ ไร่ กล้วยน้ำว่า ๑๖.๕๐ ไร่ และพุทรา ๘.๕ ไร่

๒) ปริมาณการผลิต

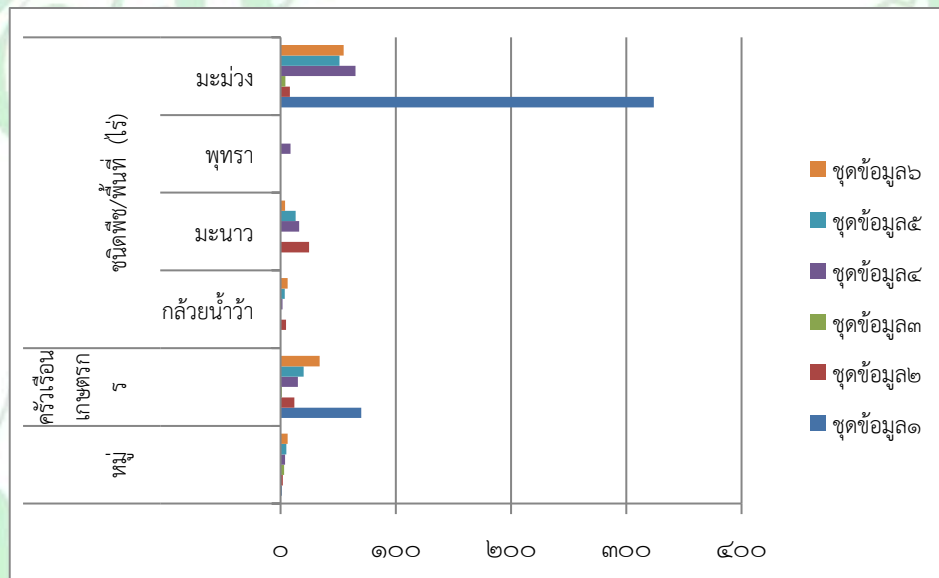
ตำบลไผ่ขวาง มีพื้นที่ปลูกไม้ผล จำนวน ๕๙๐ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๑ จำนวนพื้นที่ ๓๒๔ ไร่ ๗๐ ครัวเรือน รองลงมาคือหมู่ ๕ จำนวนพื้นที่ ๖๗.๗๕ ไร่ ๒๐ ครัวเรือน และหมู่ ๖ จำนวนพื้นที่ ๖๕ ไร่ ๓๔ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๔ แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลไผ่ขวาง อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หมู่	ครัวเรือน เกษตรกร	ชนิดพืช/พื้นที่ (ไร่)				ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อ ไร่ (ตัน)
		กล้วยน้ำว้า	มะนาว	พุทรา	มะม่วง		
๑	๗๐				๓๒๔	๒๕๙.๒	๐.๘
๒	๑๒	๔.๗๕	๒๔.๗๕		๘	๓๐	๐.๘
๓	๑				๔.๒๕	๓.๔	๐.๘
๔	๑๕	๑.๗๕	๑๖.๒๕	๘.๕๐	๖๕	๕๒	๐.๘
๕	๒๐	๓.๗๕	๑๓		๕๑	๔๐.๘	๐.๘
๖	๓๔	๖.๒๕	๔		๕๔.๗๕	๔๓.๘	๐.๘
รวม	๑๕๒	๑๖.๕๐	๕๘	๘.๕๐	๕๐๗	๔๒๙.๒	๐.๘

ที่มา : ทบก ๐๔-๑ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามกิจกรรมการเกษตร ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๒

ภาพที่ ๔๒ แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลไผ่ขวาง

ที่มา : ทบก ๐๔-๑ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามกิจกรรมการเกษตร ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๒

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

ตำบลไผ่ขวาง เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกมะม่วง พันธุ์น้ำดอกไม้ พันธุ์มันเดือนเก้่า พันธุ์เขียวเสวย จากการสำรวจข้อมูลในระดับตำบลพบว่า มีเกษตรกรจะปลูกมะม่วงแบบยกร่อง เกษตรกรปลูกมะม่วง โดยการปลูกแบบ ขุด ร่องสวน ยกคันใหม่ เพื่อป้องกันน้ำท่วม ส่วนมะนาวจะนิยมปลูกเป็นพื้นที่ราบ ยกร่อง และปลูกในร่อง ขึ้นอยู่กับการจัดการของเกษตรกร ส่วนพุทราเกษตรกร นิยมปลูกแบบยกร่อง โดยให้ผลผลิตแล้ว ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ ๘๐๐ กิโลกรัม โดยการดูแลรักษา มีการตัดแต่งกิ่ง เมื่อทรงพุ่มสูงใหญ่ขึ้น การใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อลดโรค ลดแมลง การใช้สารบังคับการออกดอกนอกฤดู และการห่อผลร่วมด้วย และ ปรับปรุงคุณภาพดิน ให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ (มูลสัตว์) ส่วนการให้น้ำจากแหล่งธรรมชาติ และจากน้ำคลองชลประทาน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลไผ่ขวาง มีการปลูกไม้ผล ฤดูการปลูกไม้ผลปลูกได้ทั้งฤดูกาลเนื่องจากเป็นไม้อายุ ยาว การเก็บเกี่ยวไม้ผลจะเก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุ ๓ ปีขึ้นไป ตามฤดูกาลจะเก็บเกี่ยวในเดือนมีนาคมถึงเมษายน ถ้านอกฤดู จะเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลไผ่ผล ดังนี้

ภาพที่ ๔๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
มะม่วง	▽		←▽→		△							→	๑-๖
มะนาว		←	▽		△							→	๒,๔,๕,๖
พุทรา												→	๔
กล้วยน้ำว้า	△							▽				→	๒,๔,๕,๖
	←											→	

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลไผ่ขวาง มีต้นทุนการผลิตไม้ผล เป็นเงิน ๑๔,๖๗๕ บาท/ไร่

ตารางที่ ๒๕ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วงต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

รายการ	บาท/ไร่
ค่าเตรียมแปลงปลูก	๘๐๐๐
ค่าต้นพันธุ์	๓๐๐๐
ค่าสารเคมี	๑๐๐๐
ค่าปุ๋ยเคมี	๘๗๕
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐

ผลผลิตเฉลี่ย	๐.๘	ตัน/ไร่
ราคาปัจจุบันตันละ	๒๐,๐๐๐	บาท
เป็นเงิน	๑๖,๐๐๐	บาท
ต้นทุน	๑๔,๖๗๕	บาท
กำไร	๑,๓๒๕	บาท

ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๒๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
ค่าเช่า	๑๐๐๐
รวม	๑๔๖๗๕

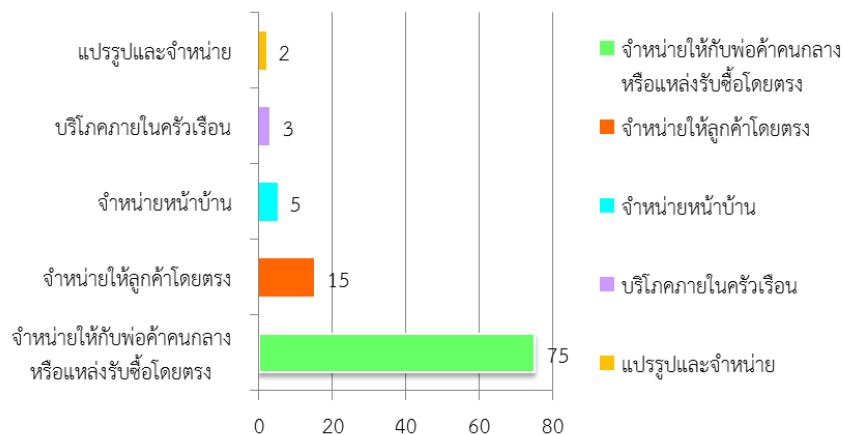
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ตำบลไผ่ขวาง ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมขายสดให้กับพ่อค้าคนกลาง (หน้าสวน) หรือจุดรับซื้อผลผลิต ร้อยละ ๗๕ รองลงมาคือขายให้กับลูกค้าโดยตรง ร้อยละ ๑๕ และจำหน่ายหน้าบ้าน ร้อยละ ๕ ตามลำดับ ที่เหลือจะเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๓ และแปรรูปจำหน่าย ร้อยละ ๒

(๑) วิธีการตลาด

โดยปกติเมื่อใกล้ระยะเก็บเกี่ยวผลผลิตจะมีพ่อค้าคนกลางมาที่หน้าสวนเพื่อตกลงราคาซื้อขาย หากเกษตรกรไม่ขายส่วนใหญ่จะนำไปขายแหล่งรับซื้อโดยตรง เช่น ตลาดไท นอกจากนี้เกษตรกรบางรายปลูกจำนวนไม่มาก เมื่อมีผลผลิตก็จะนำมาขายหน้าบ้าน และหากผลผลิตล้นตลาดก็จะทำการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าและขายให้กับคนในชุมชนและนอกชุมชน

ภาพที่ ๔๔ แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลไผ่ขวาง

ภาพที่ ๔๕ แสดงวิธีการตลาดมะม่วง ของตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลไผ่ขวาง ไม่มีจุดรับซื้อผลผลิตโดยตรง มีพ่อค้ากลางมารับซื้อผลผลิตหน้าสวน และเกษตรกรนำไปจำหน่ายให้กับจุดรับซื้อผลผลิตด้วยตนเอง หรือจำหน่ายหน้าบ้านให้กับคนในชุมชน และนอกชุมชน

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลไผ่ขวาง ไม่มีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านไม้ผล แต่มีองค์ความรู้ความชำนาญในการผลิตไม้ผล สามารถเป็นต้นแบบได้

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- การผลิตสารชีวภัณฑ์ในการกำจัดโรคแมลง และศัตรูพืช
- การตรวจวิเคราะห์ดิน
- การบำรุงดูแลรักษา

ตารางที่ ๒๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer ตำบลไผ่ขวาง

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายสว่าง อยู่พันธุ์	๕	ไผ่ขวาง	เมืองสุพรรณบุรี	๒๕๖๒	เกษตรผสมผสาน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๓)

ชนิดสินค้าพืชผัก

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลไผ่ขวาง มีชุดดินที่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่มีปัญหาการระบายน้ำไม่ดี มักมีน้ำแช่ขังบริเวณหมู่ ๕ ส่วนพื้นที่ หมู่ ๑,๒,๓,๔ และ หมู่ ๖ บางส่วน ชุดดินไม่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่ก็สามารถปลูกได้หากมีการจัดการดูแลรักษาดินที่ดี

ภาพที่ ๔๖ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกพืชผัก ตำบลไผ่ขวาง

อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

(ที่มา: <http://eis.idd.go.th/lddeis/SoilView.aspx> ปี ๒๕๖๓)

(๒) พื้นที่ปลูกพืชผัก

ตำบลไผ่ขวาง มีพื้นที่ปลูกพืชผัก จำนวน ๒๓๕ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๔ จำนวน ๑๒๓ ไร่ หมู่ ๒ จำนวน ๖๓ ไร่ และ หมู่ ๓ จำนวน ๔๗ ไร่ ตามลำดับ

๒) ปริมาณการผลิต

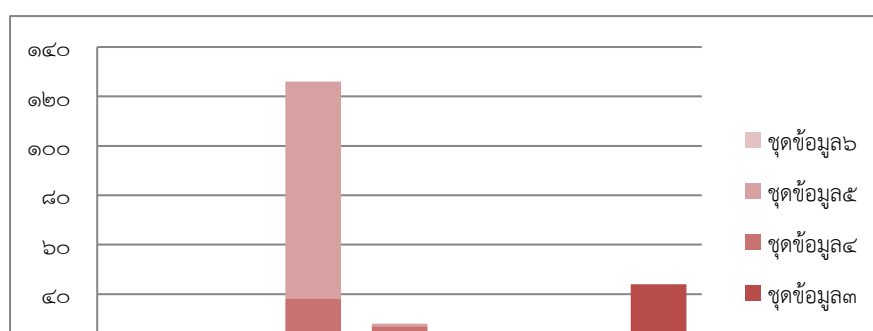
ตำบลไผ่ขวาง มีพื้นที่ปลูกพืชผัก ทั้งหมด ๕ ชนิดพืช ได้แก่ พริก, ถั่วฝักยาว, บวบ มะระจีน และ มะเขือเปราะ จำนวน ๒๓๕ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๔ จำนวน ๑๒๓ ไร่ จำนวน ๙ ครัวเรือน

ตารางที่ ๒๗ แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หมู่ที่	ครัวเรือน	ชนิดพืช จำนวนพื้นที่ (ไร่)					ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
		พริก	ถั่วฝักยาว	บวบ	มะระจีน	มะเขือ		
๑	๓	๑	๑	๐	๐	๐	๑.๒	๑,๒๐๐
๒	๕	๑๓	๓	๐	๓	๔๔	๗๕.๖	๑,๒๐๐
๓	๓	๒๔	๒๓	๐	๐	๐	๕๖.๔	๑,๒๐๐
๔	๙	๘๘	๑	๒๐	๐	๐	๑๓๐.๘	๑,๒๐๐
๕	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑,๒๐๐
๖	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑,๒๐๐
รวม	๒๐	๑๒๖	๒๘	๒๐	๓	๔๔	๒๖๔	๑,๒๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๓

ภาพที่ ๔๗ แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

เกษตรกร นิยมปลูก มะระจีน มะเขือ ถั่วฝักยาว และพริกชี้หนู โดยเกษตรกรจะเริ่มปลูกตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคมของทุกปี จากการสำรวจข้อมูลในระดับตำบลพบว่า มีเกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกผักแบบยกร่องสวน และแบบปกติ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลไผ่ขวาง มีการปลูกพืชผักได้ทั้งปี ส่วนใหญ่ปลูกในเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม การเก็บเกี่ยวพืชผักส่วนใหญ่จะเก็บเกี่ยวได้ประมาณ ๑ – ๓ เดือน แล้วแต่ละชนิดพืช โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกพืชผักในตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
------------	------	------	-------	-------	------	-------	------	------	------	------	------	------	------

มะม่วง	▽		←	→	△									๑-๖
มะนาว		←	▽	→	△									๒,๔,๕,๖
พุทรา		←												๔
กล้วยน้ำว้า	△	→							▽					๒,๔,๕,๖
	←					△			▽					

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๔๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพืชผัก ในตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลไผ่ขวางมีต้นทุนการผลิตพืชผักเป็นเงิน ๕,๙๗๕ บาท ต่อไร่

ตารางที่ ๒๘ แสดงต้นทุนการผลิตพืชผักต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลไผ่ขวาง

รายการ	บาท
ค่าเตรียมแปลงปลูก	๖๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์	๘๐๐
ค่าสารเคมี	๕๐๐
ค่าปุ๋ยเคมี	๘๗๕
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๒๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
ค่าเช่า	๑๐๐๐
ค่าอุปกรณ์อื่นๆ	๑๐๐๐
รวม	๕๕๗๕

ผลผลิตเฉลี่ย	๐.๕	ตัน/ไร่
ราคาปัจจุบันตันละ	๒๐,๐๐๐	บาท
เป็นเงิน	๑๐,๐๐๐	บาท
ต้นทุน	๕,๕๗๕	บาท
กำไร	๔,๔๒๕	บาท

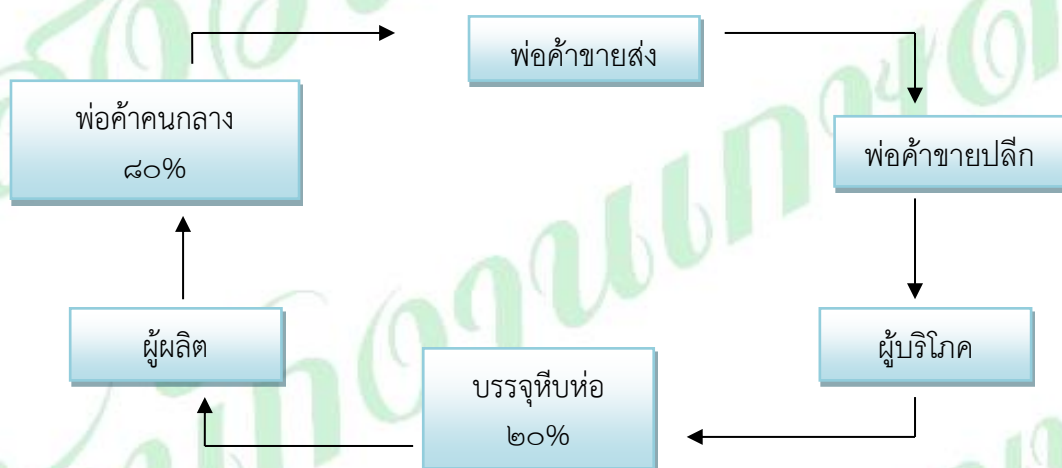
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ตำบลไผ่ขวาง ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมขายสดให้กับพ่อค้าคนกลาง (หน้าสวน) หรือจุ่มรับซื้อผลผลิต ร้อยละ ๗๕ รองลงมาคือขายให้กับลูกค้าโดยตรง ร้อยละ ๑๐ และจำหน่ายในตลาดชุมชน ร้อยละ ๑๐ ตามลำดับ ที่เหลือจะเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๓ แบ่งเพื่อนบ้าน ร้อยละ ๑ และแปรรูปจำหน่าย ร้อยละ ๑

(๑) วิธีการตลาด

วิธีการตลาดพืชผัก เกษตรกรจะขายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและรูปแบบดังภาพที่ ๓๒ แสดงวิธีการตลาดพืชผักของตำบลไผ่ขวาง โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ วิธีการตลาดผักของตำบลไผ่ขวาง เมื่อเกษตรกรมีผลผลิตออกสู่ตลาดจะมีผู้มารับซื้อที่แปลงเกษตรกร นำขายต่อไปยังพ่อค้าคนกลาง พ่อค้าคนกลางขายต่อไปพ่อค้าขายปลีก พ่อค้าขายปลีกขายต่อไปให้ผู้บริโภค อีกวิธีหนึ่งก็คือเกษตรกรเก็บผลิตจากแปลงผักแล้วขายให้ผู้บริโภคเอง การรับซื้อจะตีราคาสินค้าโดยอิงราคาของตลาดกลางที่กรุงเทพหรือตามคุณภาพภาพของสินค้า มีการจ่ายเงินวันเว้นวันหรือตามแต่จะตกลงกัน

ภาพที่ ๔๙ แสดงวิธีการตลาดพืชผัก

ตลาดที่สำคัญ ได้แก่

- พ่อค้าคนกลาง ร้อยละ ๗๕
- ผู้บริโภคโดยตรง ร้อยละ ๑๐
- ตลาดชุมชน ร้อยละ ๑๐
- บริโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๓
- แบ่งเพื่อนบ้าน ร้อยละ ๑
- แปรรูปและจำหน่าย ร้อยละ ๑

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลไผ่ขวาง ไม่มีจุดรับซื้อผลผลิตโดยตรง มีพ่อค้ากลางมารับซื้อผลผลิตหน้าสวนและเกษตรกรนำไปจำหน่ายให้กับจุดรับซื้อผลผลิตด้วยตนเอง หรือจำหน่ายในตลาดชุมชน

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลไผ่ขวาง ไม่มีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านพืชผัก แต่มีองค์ความรู้ความชำนาญในการผลิตพืชผัก สามารถเป็นต้นแบบได้

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- การผลิตสารชีวภัณฑ์ในการกำจัดโรคแมลงและศัตรูพืช
- การตรวจวิเคราะห์ดิน
- การบำรุงดูแลรักษา

ตารางที่ ๒๙ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer ตำบลไผ่ขวาง

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นางเกษร วิไลเลิศ	๔	ไผ่ขวาง	เมืองสุพรรณบุรี	๒๕๖๒	ข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๓๐ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข ตำบลไผ่ขวาง

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. ดิน ๒. น้ำ	ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ น้ำท่วม/แล้ง	ปรับปรุงบำรุงดิน -	ไผ่ขวาง หมู่ ๑-๖ ไผ่ขวาง หมู่ ๑-๖	มาก
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด (ตาม รายชนิดที่สำคัญ) ๑. ราคา ๒. สินค้าไม่มีการรับรองมาตรฐาน ๓. ข้าว ๔. โรคและแมลง	๑. ราคาสินค้าต่ำ (ข้าว) ๒. เกษตรกรไม่สนใจที่จะผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าให้มากยิ่งขึ้น ๓. ปัจจัยการผลิตมีราคาแพงทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ๔. บางฤดูอาจเกิดปัญหาจากโรค และแมลงรบกวน พืชผลทางการเกษตร จึงทำให้เกิดความเสียหาย	๑. นโยบายภาครัฐ ๒. อบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องมาตรฐาน สินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต ๓. ส่งเสริมเกษตรกรลดปริมาณการใช้ปุ๋ย และสารเคมี เพื่อให้ได้ข้าวที่ปลอดภัย ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่รัก สุขภาพและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ๔. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการป้องกันกำจัด โรคและแมลงศัตรูพืช ให้ความรู้ด้านการป้องกันการกำจัดศัตรูพืช อย่างถูกวิธี ให้เกษตรกรเฝ้าสังเกตการณ์ แปลงพยากรณ์เตือนการระบาดของศัตรูพืช	ตำบลไผ่ขวาง หมู่ ๑-๖	มากที่สุด
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. เกษตรกรรายเดี่ยว ๒. กลุ่มเกษตรกรมีแต่ผู้สูงวัย ไม่ค่อยมี เกษตรกรรุ่นใหม่	๑. ขาดการรวมกลุ่มเกษตรกร ๒. กลุ่มเกษตรกรในปัจจุบันของตำบลไผ่ขวาง ส่วนมาก จะเป็นวัยที่สูงอายุกันส่วนใหญ่ ซึ่งไม่มีรุ่นลูก มาทำต่อ เพราะในครัวเรือนส่วนใหญ่ที่มีลูกหลานก็หัน	๑. จัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ๒. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ให้เป็น (Young Smart Farmer) ส่งเสริมเยาวชน โดยจับ กลุ่มยุวเกษตรกร	ไผ่ขวาง หมู่ ๑-๖	ปานกลาง

	หน้าเข้าทำงานในเมืองเป็นเป็นส่วนมาก จึงทำให้ชา คนรุ่นใหม่ ๆ ในการทำการเกษตร	ให้เป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ หรือ Young Smart Farmer เพื่อปลูกฝังให้หันมา ประกอบอาชีพทางการเกษตรให้มากขึ้น		
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑. การแปรรูปสินค้า ๒. บรรจุภัณฑ์ หรือผลิตภัณฑ์ ๒. ขาดมาตรฐานการรับรองคุณภาพ	๑. เกษตรกรยังไม่ค่อยนำพืชผลที่มีอยู่ไปแปรรูปให้เกิด ประโยชน์ และนำขายสู่ตลาดสักเท่าไร ๒. พืชผลทางการเกษตรส่วนใหญ่ไม่ได้รับรอง มาตรฐาน	๑. ช่วยยกระดับราคาผลผลิต ไม่ให้ตกต่ำ การเพิ่มมูลค่าของผลิตผลทางการเกษตร โดยนำพืชผลด้านการเกษตรที่มีอยู่ใน ตำบล มาแปรรูป ให้เป็นที่ต้องการของ ตลาด ๒. มีข้าวที่แปรรูป เพื่อไว้บริโภคเอง และ จำหน่าย ในรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่มี เอกลักษณ์ของกลุ่ม และแสดงถึงตำบล ของตนเอง ๓. มีการอบรมการรับรองมาตรฐานสินค้า จนเกษตรกรเกิดความสนใจและมี มาตรฐานรับรองเป็นของตนเอง	หมู่ ๑-๖ ตำบลไผ่ขวาง	น้อย

๒.๒.๑ การจัดทำ TOWS Matrix

ตารางที่ ๓๑ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

S :Strengths (จุดแข็ง)	O :Opportunity (โอกาส)
๑. พื้นที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร	๑. ส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช
๒. พื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน	๒. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน
๓. เกษตรกรมีทักษะและประสบการณ์ในการทำ การเกษตร	๓. การส่งเสริมการใช้นวัตกรรมทางการเกษตร
๔. มีการส่งเสริมเพื่อเข้าสู่การผลิตระบบGAP	๔. ส่งเสริมการผลิตแบบแปลงใหญ่
๕. การคมนาคมขนส่งสะดวก	๕. ส่งเสริมให้จัดตั้งกองทุนหมุนเวียนในการลงทุนการผลิตสินค้า
W :Weakness (จุดอ่อน)	T :Threat (อุปสรรค)
๑. ขาดการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมการเกษตร	๑. การแข่งขันของตลาดสินค้าเกษตรที่สูงขึ้น
๒. กลุ่มที่รวมกันแล้วขาดการทำกิจกรรมหรือที่การ ดำเนินกิจกรรมที่ไม่ต่อเนื่อง	๒. ราคาสินค้าเกษตรไม่คงที่ และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น
๓. เกษตรกรขาดองค์ความรู้ใหม่ๆในการพัฒนาอาชีพ	๓. สภาพภูมิอากาศ
๔. เกษตรกรขาดความรู้ด้านการตลาดและไม่มีการ วางแผนการผลิตสินค้า	๔. ภัยธรรมชาติ
๕. เกษตรกรใช้สารเคมีสูง มีการเผาตอซัง	๕. การเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ชุมชนเมือง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ SWOT เป็นเครื่องมือ และได้จัดเรียงลำดับความสำคัญแล้ว สิ่งที่ได้จากการวิเคราะห์ TOWS matrix นั้นก็คือ

- กลยุทธ์ที่จะต้องดำเนินการ
- ประเด็นยุทธศาสตร์
- แผนงาน/โครงการที่จะต้องดำเนินการ
- เกณฑ์การตัดสินใจของผู้บริหาร
- เกณฑ์การควบคุม/ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น

และสามารถนำมากำหนดแนวทางพัฒนาตำบลไผ่ขวาง จากตารางเครื่องมือ TOWS Matrix ได้ดังนี้
ตารางที่ ๒๗ การกำหนดแนวทางพัฒนาตำบลไผ่ขวาง จากตารางเครื่องมือ TOWS Matrix

SO : กลยุทธ์เชิงรุก (ใช้จุดแข็งเกาะกุมโอกาส)	WO : กลยุทธ์เชิงแก้ไข (เอาชนะจุดอ่อนโดยใช้โอกาส)
๑. ส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมเกษตรอุตสาหกรรม	๑. สนับสนุนการสร้างทายาทเกษตรกร (YF)
๒. ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร	๒. เชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน
๓. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวิถีเกษตร	๓. ยกระดับการจัดการองค์ความรู้ของชุมชน
	๔. สนับสนุนการยกระดับการทำการเกษตรปลอดภัย
	๕. สนับสนุนให้มีการทำแผนการผลิตสินค้า
ST : ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยง)	WT : ยุทธศาสตร์เชิงรับ (ลดจุดอ่อนหลีกเลี่ยง)

อุปสรรค)	อุปสรรค)
๑. ควบคุมคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน	๑. สนับสนุนการเข้าถึงระบบเตือนภัยชุมชน
๒. ส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร	๒. สร้างความเข้าใจเพื่อให้ชุมชนเห็นความสำคัญของ
๓. พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรมืออาชีพ	การวางแผนการผลิต/การรวมกลุ่ม
๔. พัฒนาเกษตรกรมืออาชีพให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ	๔. สร้างการรับรู้ในเรื่องความปลอดภัยของสุขภาพ
	และสิ่งแวดล้อม

ฉะนั้น แนวทางการพัฒนาตำบลไผ่ขวาง ประกอบด้วย

๑. การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว
๒. การพัฒนาเกษตรกรจากกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ให้เป็นเกษตรกรมืออาชีพ
๓. การพัฒนาเกษตรกรมืออาชีพจากกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ
๔. การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวางแผนการผลิตแบบรายบุคคลและรายกลุ่ม
๕. การพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาด
๖. การส่งเสริมให้เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช
๗. การส่งเสริมให้เกษตรกรตระหนักถึงความสำคัญของการปรับปรุงบำรุงดินและการวิเคราะห์ดิน

ภาคผนวก

สอนพิเศษ
สำนักงานเกษตร
อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๑. ชื่อโครงการ ลดต้นทุนการผลิตข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชอาหารหลักที่สำคัญของประเทศไทย ในการปลูกข้าวของไทยนั้น มีพันธุ์ข้าวที่ใช้ปลูกอยู่มากมาย การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ดีเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยไม่ต้องเพิ่มทุนการผลิตในส่วนที่ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน ทั้งนี้หากได้พันธุ์ข้าวที่ดีย่อมส่งผลในการเพิ่มผลผลิตข้าวต่อไร่ สูง มีคุณภาพเมล็ดมาตรฐาน คุณสมบัติในการต้านทานโรคและแมลงศัตรูข้าวได้ดี มีคุณค่าทางโภชนาการสูงเป็นที่ ต้องการของตลาดและผู้บริโภคทั่วไป จึงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าว โดยการคัดเลือกพันธุ์ข้าว ที่ดี เหมาะกับพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มช่วยเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพให้เกษตรกร ผู้ปลูกข้าวสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้ดี

ในปัจจุบันเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตทางด้านการเกษตรเพิ่มมากขึ้น โดยเกษตรกรหันมาใช้สารเคมีเป็นส่วน ใหญ่โดยไม่คำนึงความปลอดภัย ต่อผู้ผลิต และตัวผู้บริโภคเอง ส่งผลให้มีสุขภาพชีวิตที่ต่ำลง เนื่องจากได้รับสารเคมี สะสมเข้าไปในร่างกายมากจนมากเกินไป อีกทั้งปัจจัยการผลิตต่างๆ มีราคาสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรสูญเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ต่อปีสูงมาก ปัญหาต่อมาพืชผลที่ผลิตได้มีปริมาณที่ต่ำลง และมีคุณภาพลดลง เนื่องจากพืชผลทางการเกษตร

วัตถุประสงค์โครงการ

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตข้าวและการลดต้นทุนการผลิต
๒. เพื่อพัฒนาการผลิตสินค้าให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน

เป้าหมาย

ศพก. เครือข่ายไผ่ขวาง เกษตรกร จำนวน ๓๐ คน

ระยะเวลาดำเนินงาน เดือน ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๖ (๔ ปี)

พื้นที่ดำเนินการ

ศพก. เครือข่าย

กิจกรรม

กิจกรรม	ปริมาณงาน
๑. ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ คน
๒. ประชุม และรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๓๐ คน
๓. ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร)	- จัดกระบวนการเรียนรู้จำนวน ๘ ครั้ง (๒ สัปดาห์/ครั้ง) เกษตรกรจำนวน ๓๐ คน

๔. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตาม โครงการ	เกษตรกรจำนวน ๓๐ คน
---	--------------------

วิธีการดำเนินการ

กิจกรรม	หน่วยงาน	บุคคลเป้าหมาย
๑. ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณ เกษตรกร และผู้นำในชุมชน
๒. ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณ เกษตรกร และผู้นำในชุมชน
๓. ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร)	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี และหน่วยงานภาคี	เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรีและหน่วยงานภาคี
๔. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

งบประมาณ

กิจกรรม	รายการ	งบประมาณ
๑. ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	- ป้ายไวนิล จำนวน ๑ ป้าย - ค่าอาหารว่าง (๓๕ บาท/ราย) - วัสดุสำนักงาน - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่	๕๐๐ ๑,๐๕๐ ๒๕๐ ๕๐๐
๒. ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	- ค่าอาหารว่าง (๓๕ บาท/ราย) - วัสดุสำนักงาน - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่	๑,๐๕๐ ๒๕๐ ๕๐๐
๓. ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร)	- ค่าอาหารกลางวัน ๘ มื้อ (มื้อละ ๑๕๐ บาท) - ค่าอาหารว่าง จำนวน ๑๖ มื้อ (มื้อละ ๓๕ บาท) - วัสดุฝึกอบรม (รายละ ๒๐๐ บาท จำนวน ๓๐ คน) - แปลงเรียนรู้ (ป้ายละ ๑,๐๐๐ บาท) - สมนาคุณวิทยากร (๔ ครั้งๆ ละ ๒ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท) - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่ (วันละ ๓๐๐ บาท จำนวน ๘ วัน)	๓๖,๐๐๐ ๑๖,๘๐๐ ๖,๐๐๐ ๑,๐๐๐ ๔,๘๐๐ ๒,๔๐๐

	- ค่าวัสดุสำนักงาน - คู่มือเล่มละ ๖๐ บาท - ปากกาด้ามละ ๑๐ บาท - กระเป๋าสตางค์ใส่เอกสาร ใบละ ๑๒๐ บาท	๑,๘๐๐ ๓๐๐ ๓,๖๐๐
๔.ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	- ค่าวัสดุสำนักงาน	๒๕๐
รวมงบประมาณ		๗๗,๐๕๐/ปี

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรที่มีความรู้และทักษะในการผลิตข้าว ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย
๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตร้อยละ ๕
๓. เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าที่ได้มีความปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP ๕๐ เปอร์เซ็นต์

หมายเหตุ โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร งบประมาณจำนวน ๗๗,๗๐๐ บาท/ปี

๑. ชื่อโครงการ โครงการปรับปรุงบำรุงดิน

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลไผ่ขวาง

๒. สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๓. หลักการและเหตุผล

การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมจำเป็นต้องมีการปรับปรุงบำรุงดินอย่างต่อเนื่อง ถูกวิธี และเหมาะสมตามลักษณะและสมบัติของดิน ในดินที่มีข้อจำกัด เช่น ดินเค็ม ดินเปรี้ยวจัด และดินดาน จำเป็นต้องมีการจัดการเฉพาะเพื่อแก้ไขข้อจำกัดในดินนั้นก่อน แต่สำหรับดินทั่วไปการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อให้เหมาะสมสำหรับพืชที่ต้องการปลูกและสภาพพื้นที่ปลูก ควรเริ่มต้นด้วยการตรวจสอบสมบัติของดินและการวิเคราะห์ดิน ทั้งนี้ ผลการตรวจสอบและการวิเคราะห์ดินดังกล่าวจะนำไปสู่วิธีการหรือแนวทางการปรับปรุงบำรุงดินที่เหมาะสมโครงการนี้จึงมีเป้าหมายเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร ที่ไม่มีพื้นฐานเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน สามารถรู้วิธีแก้ปัญหาการใช้ที่ดิน และการอนุรักษ์ดินได้

๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๔.๑ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรมีความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน

๔.๒ การปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยชีวภาพ

๔.๓ ตรวจวิเคราะห์ค่าดิน

๕. เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย

๖. วิธีดำเนินการ

อบรมถ่ายทอดความรู้ ตรวจวิเคราะห์ค่าดิน

๗. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑-๖ ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๖

๙. งบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท

๑๐. หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ

๑๐.๑ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๑.๑ เกษตรกรรู้วิธีแก้ปัญหาการใช้ที่ดิน และการอนุรักษ์ดิน

๑๑.๒ เพื่อช่วยให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ และช่วยเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารพืช

๑. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๒.๑ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลไผ่ขวาง

๒.๒ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๓. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันเกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีเกินความจำเป็น ทำให้คุณสมบัติทางกายภาพของดินเสียไป ขาดความอุดมสมบูรณ์ และสิ่งแวดล้อมเสียหาย ต้นทุนการผลิตสูง จึงจำเป็นต้องใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพบางส่วนทดแทนปุ๋ยเคมีผลิตสารชีวภัณฑ์ สมุนไพรป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยวิธีผสมผสาน ช่วยลดต้นทุนการผลิตไปสู่การทำเกษตรแบบยั่งยืน

๔. วัตถุประสงค์

เพื่อปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรดิน น้ำ และรักษาสีแวดล้อม

๕. เป้าหมาย เกษตรกร ๓๐ ราย

๖. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๖ ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๗. ระยะเวลา ตุลาคม ๒๕๖๓ - กันยายน ๒๕๖๖

๘. แผนการดำเนินงาน

๘.๑ ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ

๘.๒ ทำทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ

๘.๓ อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

๘.๔ สนับสนุนปัจจัยการผลิต

๘.๕ สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

๙. วิธีดำเนินงาน

๙.๑ ประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ

๙.๒ จัดอบรมเกษตรกร

๙.๓ ดำเนินงานตามโครงการ

๙.๔ ติดตามผลการดำเนินงานของเกษตรกร

๑๐. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

แผน/กิจกรรม	ปริมาณ	งบประมาณ ต่อหน่วย (บาท)	งบประมาณปี (บาท)				
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	รวม
โครงการ ส่งเสริมลด การใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมี	เกษตรกร ๓๐ ราย	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๘๘,๐๐๐
รวม		๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๘๘,๐๐๐

- ค่าอาหาร อาหารว่างและเครื่องดื่มเกษตรกร ๓๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๔,๕๐๐ บาท
- ค่าป้ายไวนิล ภายในวงเงิน ๑,๐๐๐ บาท
- ค่าวิทยากร ภายในวงเงิน ๒,๐๐๐ บาท
- สนับสนุนปัจจัยการผลิต ภายในวงเงิน ๔,๕๐๐ บาท
- กองทุนหมุนเวียน ๑๐,๐๐๐ บาท/ปี

รวมทั้ง ๕ รายการเป็นเงิน ๒๒,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑๑.๑ ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง (OUT PUT)

- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนด้านการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี ทั้งนี้ช่วยปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

๑๑.๒ ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม (OUT COMES)

- เกษตรกรมีกำไรเพิ่มขึ้น
- เกษตรกรสุขภาพดีขึ้น

สอนศิลป์ได้ทั้ง
ด้านงานแกะสลัก
อำเภอมะเมีนบุรี